

Grant Thornton

Haber Bülteni

Sayı: 12 Nisan - Mayıs - Haziran 2014

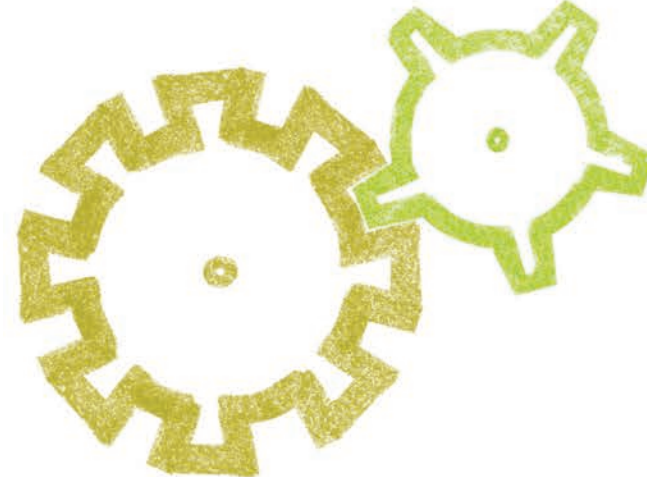
Dergimizin 12. sayısını yayına hazırlarken seçimler ülke gündemindeki en sıcak konuydu. 2014 yerel seçimleri gerçekleşti ve sonuçlar açıklandı. Geçtiğimiz aylarda, seçimlerin yaklaşıyor olmasının getirdiği bekleyiş ortamını fazlasıyla hissettik. Ortaya çıkan sonuçların ülkemiz için hayırlı olmasını diliyoruz.

Ülke gündeminin ana maddesi seçimler iken, sektörümüzü de yakından etkileyen bazı gelişmeler var. Bağımsız denetime tabi olma limitleri düşürüldü. Aktif toplamı 75 milyon TL ve üstü, yıllık net satış hasılatı 150 milyon TL ve üstü, çalışan sayısı 250 ve üstü olan şirketler bağımsız denetime tabi tutuluyor. Bu karar, bu şartları iki hesap dönemi üst üste sağlayan şirketler için 01 Ocak 2014'ten itibaren geçerli olacak. Bu konuda bir değerlendirme yazısını ilerleyen sayfalarda bulabilirsiniz.

Kıdem tazminatı bilmecesi, Türkiye'de denetim üçlemesi, şirketimin değeri, kira sertifikaları-sukuk, kadın yöneticiler, holding yapılanmalarına yönelik günümüz yaklaşımları, bulut bilişim ve serbest bölge vergi istisnalarının kapsam ve şartları, bu sayıda yer alan diğer başlıklardır.

Faydalı olmasını dilerim.

Aykut Halit
Grant Thornton Türkiye Başkanı

İçindekiler

- 1 Kıdem tazminatı bilmecesi
- 4 Kadın yöneticiler
- 7 Şirketimin değeri
- 9 Kira sertifikaları-sukuk
- 12 Bağımsız denetim limitlerinde yeni düzenleme
- 15 Türkiye'de denetim üçlemesi
- 18 Holding yapılanmalarına yönelik günümüz yaklaşımları
- 22 Bilgi kaynaklarına çevrimiçi paylaşım
- 27 Serbest bölge vergi istisnaları

Antibiyotiğe karşı dirençli bakteriler çocuklara karşı atakta

Amerika'da 370.000 çocuk üzerinde yapılan araştırmaya göre antibiyotik ilaçlara karşı dirençli bakterilerin çocuklar üzerindeki etkisi giderek daha fazla artıyor. 1999-2011 yılları arasında yapılan araştırmaya göre, 12 yıl içinde, bu tip bakterilerin sebep olduğu enfeksiyonlar 3 kat arttı. Bu bakteriyi en tehlikeli kılan şey ise en güçlü antibiyotikle bile savaşma gücü olan özel bir tür enzim salgılaması. Uzmanlar, bu durumun çok ciddi sağlık sorunlarını beraberinde getireceğini vurguluyor.

www.thinkprogress.org

Kapalı spor salonlarında enfeksiyon riski yüksek

Dergimizi baskıya hazırladığımız günlerde ünlü tiyatroçumuz Kenan Işık, spor salonunda geçirdiği beyin kanaması sonucu hastaneye kaldırıldı. Bu durum hemen, kapalı spor salonlarının ne kadar sağlıklı olduğu tartışmalarını gündeme getirdi. Kenan Işık'ın yaşadığı kanamanın spor salonu ile alakası üzerinde bir yorum yapmak tabii ki uzmanlara kalmış bir konu ama Erciyes Üniversitesi, kapalı spor salonlarında enfeksiyon riskinin yüksek olduğunu belirten bir rapor ortaya koydu. Erciyes Üniversitesi (ERÜ) Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu (BESYO) tarafından, erkek sporcular arasında yapılan araştırmada, salonlarda çalışan sporcuların, üst solunum yolu enfeksiyonlarına yakalanma risklerinin, açık sahalarda spor yapan sporculardan daha yüksek olduğu belirlendi. 17-20 yaş aralığındaki 100 futbolcu, 50 hentbolcu ve 50 basketbolcunun gönüllü olarak katıldığı tarama neticesinde elde edilen ilaç kullanım döğümleri içerisinde, üst solunum yolu hastalıklarında kullanılan ilaçlar tespit edildi. Bu çalışmada, sporcuların ilaç kullanma oranlarına göre dağılımı açık alanda spor yapan 100 kişilik sporcu grubunda ilaç kullanan 61 kişi, ilaç kullanmayan ise 39 kişi iken, kapalı spor alanında spor yapan 100 kişilik sporcu grubunda ise ilaç kullanan 85 kişi, kullanmayan ise 15 kişi olarak tespit edildi.

www.medimagazin.com.tr

Aldatıcı bitkisel ilaçlara hayır!

Son yıllarda görsel, yazılı medya ve internet ortamında reklamlar, doğrudan satış ve reklam-programlarla "bazı bitkisel ilaçlar ve gıda takviyelerinin mucize tedaviler olarak" pazarlandığına şahit oluyoruz. Bu ilaçlara inanması zor beceriler atfediliyor. Bir örnekte ilacın kalp damarlarını açtığı, felci iyileştirdiği, görme bozukluklarını düzelttiği, multiple skleroz- parkinson- alzheimer hastalıklarını iyileştirdiği, kısırlığı ortadan kaldırdığı, safra kesesi taşlarını erittiği iddia ediliyor. Türk Kardiyoloji Derneği Sağlık Bakanlığı'nın katkılarıyla bu yanıltıcı, hatta zararlı girişimlere dır demek ve halkın maddi ve duygusal anlamda sömürsünü önlemek için "Aldatıcı bitkisel ilaç kanma! Hayatını riske atma!" sloganıyla uyarıcı bir kampanya başlattı.

www.tkd.org.tr

65 milyon TL ceza

Kapalı alanda sigara kullanma yasağı ilk çıktığında birçoğumuz bu yasağın uygulanamayacağı, adam öldürmelere vatan kavga vakaları yaşanacağını düşünüyorduk ama öyle olmadı. Türkiye genelinde 'Dumansız Hava Sahaşı' kapsamında kapalı alanlarda sigara içme yasağı 5 yılı geride bıraktı. 5 yılda ülke genelinde bin 500 denetim ekibi ile 6 milyon 746 bin 134 denetim gerçekleştirildi. Sağlık Bakanlığı ekipleri denetimlerde toplam 65 milyon TL ceza kesti. Ülke genelinde 402 Sigara Bırakma Polikliniği'nde toplam 863 bin kişi muayene oldu. ALO 171 'Sigara Bırakma Danışma Hattı' nı arayan 12 milyonu aşkın kişi sigarayı bırakabilmek için bilgi aldı. Toplam 126 bin 278 kişiye sigara bırakma planı yapıldı.

www.e-haberajansi.com

Sigara ve alkol kadar kanserojen

Baharla birlikte, meraklıları, mevsimi bronz bir ciltle karşılaşmak için solaryum ziyaretlerine başlıyor. Solaryuma girenlerde, küçük kırmızı pullanmalar şeklinde kendini gösteren ve çok hızlı ilerleyen cilt kanseri melanomun son yıllarda görülme sıklığının arttığını belirten Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) Tıp Fakültesi Dermatoloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nilgün Şentürk, solaryumlarda maruz kalınan ultraviyole (UV) ışınlarının, sigara ve alkol kadar kanserojen olduğunu belirtiyor. Şentürk, solaryumlarda maruz kalınan ultraviyole ışınların, bca hücrelerinden kaynaklanan ve en tehlikeli deri kanseri olan melanom ve melanom dışı deri kanserlerinin gelişme riskini artırdığına dikkat çekiyor.

www.ntvmsnbc.com

Evlilik kilo aldırıyor

Hamilelik, malum, kadınların çok hızla kilo aldıkları ve bunu geri vermekte çok zorlandıkları bir dönem. Avustralya'da yapılan bir araştırma ise kadınların evlendikten sonraki bir yıl içinde hızla kilo aldıklarını ortaya koyuyor. Araştırmacıların bu konudaki tespiti şu; evlilik metabolizmal bir değişikliğe yol açmadığına göre bu değişim, evlilikle birlikte davranışlarda ortaya çıkan değişiklikten kaynaklanıyor olabilir. 6.000 kadın üzerinde 10 yıl boyunca devam eden araştırmaya 18-23 yaş aralığındaki kadınlar katıldı.

www.nytimes.com

Öldüren 'Selfie'

Selfie akımını bilmeyenler için yazalım önce. Selfie, kişinin kendi fotoğrafını çekip sosyal medyaya yüklediği fotoğrafa verilen isim.

Haydarpaşa'da yaşanan selfie girişimi ise az daha gençlerin sonu oluyordu. Kısa bir tatil için Almanya'dan Türkiye'ye gelen Alman gençler, Haydarpaşa'daki bir trenin üzerinde selfie çekmek isteyince olanlar oldu. Yoğun bir elektrik çarpması ile komaya giren gençlerden birisi hayatı tehlike sınırına geldi. Daha önce de Hatay'da yaşanan olayda bir genç, vagonun üzerinde selfie denemesi yaparken elektrige kapılarak can vermişti.

www.izlesene.com

Aktif annelerin aktif çocukları

İngiltere'de yapılan bir araştırmaya göre aktif ve hareketli annelerin çocukları da hareketli oluyor. 4 yaşında çocuğu olan 500 anne üzerinde yapılan araştırmaya göre anne fiziksel olarak ne kadar aktifse, çocuğu da o oranda aktif oluyor. Cambridge ve Southampton Üniversiteleri araştırmacıları, kalp ritim monitörü yardımı ile 7 gün boyunca anne ve çocukların hareket düzeylerini takip ederek araştırma sonuçlarına erişti. Pediatri uzmanlarına göre bu araştırmanın sonuçları, çocukların fiziksel sağlığını hedefleyen girişimlerin önce anneleri hedeflemesi gerektiğini ortaya koyuyor.

www.bbc.com

Down sendromu kliniği açıldı

21 Mart Dünya Down Sendromu günü hem dünyada, hem de Türkiye'de çeşitli etkinliklerle anıldı ve down sendromuna dikkat çekildi. Peki down sendromu (DS) nedir? Fiziksel benzerlikleri nedeni ile Moğol ırkını hatırlattığı için eskiden mongolizm denilen, daha sonra Asyalı bilim adamlarının baskısı ile down sendromu diye anılmaya başlanan genetik bir farklılık, bir kromozom anomalisidir. En basit anlatımı ile sıradan bir insan vücudunda bulunan kromozom sayısı 46 iken DS'lu bireylerde bu sayı 47 olmaktadır. Bu fazlalık, bireyin fiziksel ve zihinsel özelliklerine de yansımakta, gelişim geriliğine sebep olmaktadır. DS'na sebep olan faktörler henüz tespit edilememiştir. Down sendromu tedavi edilebilen bir hastalık değil, genetik bir farklılıktır.

www.downturkiye.com

Türkiye'nin patent sayısı arttı.

Türk Patent Enstitüsü tarafından açıklanan 2013 yılı başvuru rakamlarına göre Türkiye'de 2013 yılında alınan patent sayısı, 2012 yılına göre yüzde 4 oranında artış gösterdi. 2013 yılında Türkiye'de yerli ve yabancı şirketlerin patent başvuru sayısı genel toplamda 12 bin 80 adet olarak gerçekleşti. Türkiye'deki yabancı şirketlerin patent başvuruları yüzde 6,3 artarken Türk şirketlerin başvuruları yüzde 1'de kaldı. 2013 yılında en çok patent başvurusunda bulunan firmalar ve başvuru sayıları şöyle; Arçelik 193, Ford Otomotiv 80, Turkcell Teknoloji AR&GE 70, BSH Ev Aletleri 65, Sanovel İlaç 50, Tofaş 48, Netaş 34, Durmazlar Makina 24, Abdi İbrahim 20, Türk Traktör 20.

www.tpe.gov.tr

Türkiye'nin yıldızı sağlık turizminde parlıyor

Dünyada 100 milyar dolarlık küresel sağlık turizmi pazarında yaklaşık yüzde 5 paya sahip olan Türkiye, ortalama 1,5-2 milyar dolar alıyor. Türkiye'nin coğrafi avantajı, insan kaynakları ve tıbbi tecrübelerinin desteğiyle bu rakamın artacağı düşünülüyor. Dünyada ise ABD, Hindistan, Tayland, Malezya ve Singapur büyük paya sahip. Sektörün ana temsilcilerinden Türkiye Sağlık Turizmini Geliştirme Konseyi'nin Başkanı Emin Çakmak'a göre 2015'te 1 milyon sağlık turisti ile 10 milyar dolar, 2023'te ise 2 milyon sağlık turisti ile 20 milyar dolar elde edilmesi hedefleniyor. Türkiye'yi en çok tercih eden ülkeler Hollanda, Almanya, Fransa, Belçika, bazı Ortadoğu, Balkan ve Afrika ülkeleri ile Rusya, Ukrayna ve Kazakistan.

www.saglik.org.tr

23 süper meyve

Health.com sitesine göre faydaları saymakla bitmeyen 23 süper meyve var. Bunlar, antioksidan oranları ve vitamin seviyeleri dolayısı ile mutfaklarımızdan eksik etmememiz gereken meyveler. İşte mucize meyveler; elma, muz, böğürtlen, yaban mersini, kantalop (bir tür kavun), kiraz, narenciye türüleri, turna yemişi (cranberry), üzüm, greyfurt, kivi, portakal, erik, nar, çilek, avokado, domates, papaya, frambuaz, kabak, karpuz, ananas ve akai berry.

www.health.com

Kıdem tazminatı bilmecesi

Beşir Acar
Grant Thornton Türkiye
Başkan Yardımcısı
besir.acar@gtturkey.com

Kıdem tazminatı konusunda kafalar iyice karıştı. Kamuoyunda bu konuya ilişkin bir haber veya yorumun yer almadığı gün yok gibi. Bu nedenle bu sayımızda öncelikle yürürlükte olan kıdem tazminatı sisteminden bahsedeceğiz. Ardından da yeni kıdem tazminatı fonu uygulamasındaki belirsizlikler ve olası düzenlemeye ilişkin durumu ele alacağız.

Kıdem tazminatının ödendiği durumlar

#1485 sayılı (eski) İş Kanunu'nun yürürlükte olan ek maddesinde (md. 14) hangi hallerde kıdem tazminatı ödeneceğine ilişkin düzenlemeler yer alıyor. Bu düzenlemeler:

• İşverenin çalışanı işten çıkarması:

Buna göre kıdem tazminatına hak kazanılabilesinin ilk şartı, işçinin en az 1 yıllık çalışan olmasıdır. Bunun dışında, genel kural olarak çalışanın işveren tarafından işten çıkarılması halinde kıdem tazminatı ödenmesi gerektiği söylenebilir. Ancak, işveren tarafından işçinin ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan halleri dolayısıyla işten çıkarılması durumunda bu tazminat ödenmiyor.

• İşçinin vefat etmesi durumu:

Kıdem tazminatı işçinin hak sahiplerine ödeniyor.

• Askerlik ve evlenme:

Erkek çalışanın askerlik vazifesini yerine getirmek üzere işten ayrılması durumunda ve evlenen bayanın, evlendiği günden itibaren 1 yıl içinde işten ayrılması durumunda tazminat ödemesine hak kazanılıyor.

• **Diğer durumlar:** Bazı hallerde işçi, kendisi işten ayrıldığında da kıdem tazminatının ödenmesi söz konusu olabiliyor. Bunların ilki, işverenin işçiye karşı ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan davranışları dolayısıyla işçinin istifa etmesi olarak gösterilebilir. İşveren tarafından, kanun hükmü veya iş sözleşmesi şartları gereği ödenmesi gereken ücretin ödenmemesi durumunda da işten ayrılan işçi kıdem tazminatına hak kazanıyor. Bundan başka emekli olduğu durumda da kıdem tazminatı alınması mümkün ve en önemlisi 15 yıl (3 bin 600 gün) sayısını doldurup yaşını bekleyen sigortalılar da kendi istekleriyle işten ayrılmaları durumunda kıdem tazminatı alabiliyorlar.

Yeni kıdem tazminatı sisteminin temelini de işçinin kıdem tazminatını güvence altına almak amacıyla kurulması planlanan "kıdem tazminatı fonu" oluşturuyor.

Nasıl hesaplanıyor?

Tazminat işe başlama tarihinden itibaren, iş sözleşmesinin devamı süresince her geçen tam yıl için 30 günlük ücret olarak hesaplanıyor. Bir yıldan artan süreler için de aynı oran üzerinden ödeme yapılıyor. Bir aylık ücretin tutarına, devamlılık arzetmesi şartıyla, alınan diğer menfaatlerin de dahil edilmesi gerekiyor.

Örneğin, bir işyerinde tam 10 yıldır çalışan ve ayrıldığı tarihte aylık brüt ücreti 2.000 TL olan bir çalışanın alacağı kıdem tazminatı $2.000 \times 10 = 20.000$ bin TL olarak hesaplanıyor. Ancak bunun bir üst sınırı da var. 2013 yılının ikinci yarısında işten atılıp kıdem tazminatı kazanan bir kişinin aylık ücreti 10.000 TL olsa bile, en fazla alabileceği kıdem tazminatı tutarı 3.254.44 TL. Buna göre aylık brüt ücreti 10.000 TL olan ve 10 yıllık kıdem bulunan bir çalışanın kıdem tazminatı tutarı 10.000 TL üzerinden değil, kıdem tazminatı tavanı üzerinden $3.254,44 \times 10 = 32.554,40$ TL olarak hesaplanıyor. Damga vergisi kesildikten sonra kalan tutarın işveren tarafından işçiye ödenmesi gerekiyor.

Kıdem tazminat fonu

Şu anki uygulamada, hakeden işçinin kıdem tazminatı, işten çıkış sırasında işveren tarafından ödeniyor. İşverenin iflas etmesi veya ödeme güçlüğüne düşmesi gibi bazı durumlarda işçiler kıdem tazminatını alamıyorlar.

Yeni kıdem tazminatı sisteminin temelini de işçinin kıdem tazminatını güvence altına almak amacıyla kurulması planlanan "kıdem tazminatı fonu" oluşturuyor. Yeni uygulamada işverenin, her ay işçi ücretlerinin belli bir oranı olarak hesaplayacağı prim tutarını fona yatırması öngörülüyor. Böylelikle işçinin kıdem tazminatı hakkının işverenin insiyatifinden çıkarılarak, güvence altına alınmasının sağlanacağı belirtiliyor.

Kıdem tazminatının Vergi Usul Kanunu'na göre kaydı

Eski uygulamadaki kıdem tazminatı karşılığında, kıdem tazminatları ancak ödendiği anda gider olarak kabul ediliyordu. Yeni uygulamada bu tutarların işveren tarafından fiilen fona ödenmesi söz konusu olacağından, ödenen tutarlar gelir ve kurumlar vergisi mevzuatı kapsamında gider olarak dikkate alınabiliyor.

Yeni kıdem tazminatı uygulaması ile ilgili endişeler

- İşten atılan işçinin dahi kıdem tazminatının yarısını alabilmek için en az 15 yıl beklemesi; bir yıla bir ay (30 gün) olan kıdem tazminatı hakkının yılda 11 ila 22 gün aralığına düşürülmesi,
- Toplanacak kıdem tazminatı primlerinin emeklilik şirketlerine aktarılması ve bu emeklilik şirketlerinin kuracağı özel Kıdem Tazminatı Fonları'nın işleyişi,
- İşten kendi isteğiyle ayrılan ya da işveren tarafından işten atılan işçi ilk kıdem tazminatını alabilmesi için 15 yıl sigortalılık ve 3 bin 600 gün (10 yıl) çalışmış olsa bile hak edilen kıdem tazminatının tamamının değil, sadece yarısının alınabilecek olması,
- İlk kıdem tazminatı tutarını alıp daha sonra yeniden, kalan kıdemini almak isteyen işçilerde bin 800 gün (5 yıl) çalışmış olma şartı aranması ve bu şartlara uyan işçilerde yine hesapta adlarına tahakkuk eden kıdem tutarının yine yarısını alabilecek olması,
- Mevcut yasaya göre evlenen bayanlar, evlendikleri tarihten itibaren "bir yıl içinde" işten ayrılırlarsa, kendilerine birikmiş kıdem tazminatları ödeniyor. Yeni düzenlemede, evlenen bayanlara kıdem tazminatı ödenmesinin kalkıyor olması,
- Önerilen düzenlemede, işçilerin korunmasına yönelik olarak işleyen ve işverenin, İş Kanunu'nda yazılı, sözleşmeyi haklı nedenler dışında bir gerekçeyle feshetmesi durumunda ödeme yapılmasına yönelik tazminat unsurunun kaldırılması,
- İşverenlerin yatırmadığı primler varsa, bireysel emeklilik şirketi bu yatırılmayan primlerin tutarı ve yatırılması halinde ne kadar nema elde edileceğini hesaplayarak işçiye bildirmesi ve işçinin de bu tutarı işverenden tahsil edebilecek olması, ancak devletin garantör olmaması,
- Ülkemizdeki işsizliğin yüksek oranları ve tasarının fesih halinde tazminat ödenmemesi uygulaması.

Kadın Yöneticiler

Grant Thornton'un her sene Dünya Kadınlar Günü'nün hemen öncesinde yaptırdığı araştırmaya göre global ortalamada kadın yönetici oranlarında ciddi bir değişim olmazken Türkiye'de 5 puanlık bir düşüş var.

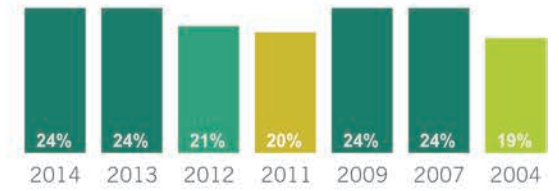
Hilal Baltacı

Grant Thornton Türkiye
Pazarlama ve İş Geliştirme Direktörü
hilal.baltaci@gtturkey.com

Dünya ortalamasında değişen birşey yok

Araştırmanın 2014 yılı sonuçlarına göre dünya genelinde, tepe yönetimlerin %24'ü kadınlara emanet edilmiş durumda. Bu oran 2013, 2009 ve 2007 ile aynı ve 2004'teki %19'luk orandan sadece 5 puan yukarda. Bölgesel olarak bakıldığında da çok az değişiklik var. Doğu Avrupa (%37), Güneydoğu Asya (%35) ve Çin (%38) başı çekerken, Japonya (%9), Birleşik Arap Emirlikleri (%14) ve Hindistan (%14) kadın yönetici oranlarının en düşük olduğu ülkeler. Türkiye 2013'te %30'luk bir oran yakalamışken 2014 sonuçlarında %25'lik bir sonuçla 5 puanlık bir düşüş sergiliyor. Türkiye bu ortalama ile Avrupa Birliği, G7, Kuzey Amerika ve global ortalamanın üzerindeyken; BRIC ve Doğu Avrupa'nın 7 ve 12 puan gerisinde.

Yıllara göre üst yönetimde yer alan kadınların oranı

	Kadın yönetici oranları (%)						
	2014	2013	2012	2011	2009	2007	2004
Türkiye	25	30	31	25	29	17	20
BRIC	32	28	26	27	30		
Doğu Avrupa	37	34					
Avrupa Birliği	23	25	24	20	20	17	17
G7	21	21	18	16	19		
Kuzey Amerika	22	21	18	16	32		
Global	24	24	21	20	24	24	19

Yönetimde kadın olmayan ülkeler

Grant Thornton'un yaptırdığı araştırmanın en şaşırtıcı sonucu şüphesiz yönetimde kadın olmayan ülkeler grubunda. Bu grubun özellikle ilk beşindeki dört ülke şaşırtıcı çünkü bunlar gelişmiş ve kadının iş

yaşamındaki varlığını çeşitli pozitif ayrımcılık örnekleriyle destekleyen ülkeler. Danimarka'dan araştırmaya katılan şirketlerin %71'inde hiç kadın yönetici yok. Bu oranlar sırasıyla Almanya'da %67, İsviçre'de %64, Japonya'da %63 ve Hollanda'da %60.

Yönetimde kadın olmayan ülkeler (%)

1- Danimarka 71
2- Almanya 67
3- İsviçre 64
4- Japonya 63
5- Hollanda 60

6- BAE 54
7- Brezilya 47
8- Singapur 43
9- Tayvan 43
10- Hindistan 42

Kadınların üstlendiği üst düzey yönetici rollerinin sektörlere göre yüzdeleri (Global)

Samurayların ülkesinde kadına yer yok

Araştırmanın her sene karşımıza çıkan en istikrarlı sonucu Japonyadaki kadın yönetici oranının düşüklüğü. Ataerkil yapıya sahip dünyanın önde gelen ekonomisi Japonya, birçok uzak doğu ülkesinin aksine kadın yönetici konusunda en sonlardaki sıralamasından yıllardır ödün vermiyor.

Baltık ve Doğu Avrupa ülkelerinin sırrı ne?

Grant Thornton'un araştırmasının en dikkat çeken sonucu Baltık (Esyonya, Letonya, Litvanya) ve Doğu Avrupa ülkelerinin açık ara ile kadın yönetici konusunda lider olmaları. Bu ülkelerin birçoğunun en büyük ortak özelliği, eski Sovyetler Birliği ekolünden gelmeleri. Sovyetler Birliği'nin cinsiyet eşitliğine dayanan sosyo-ekonomik politikalarının uzantıları bu ülkelerde farklı şekillerde günümüzde bile kendini belli ediyor.

Kadın yönetim kurulu üyesi sayısında kota olmalı mı?

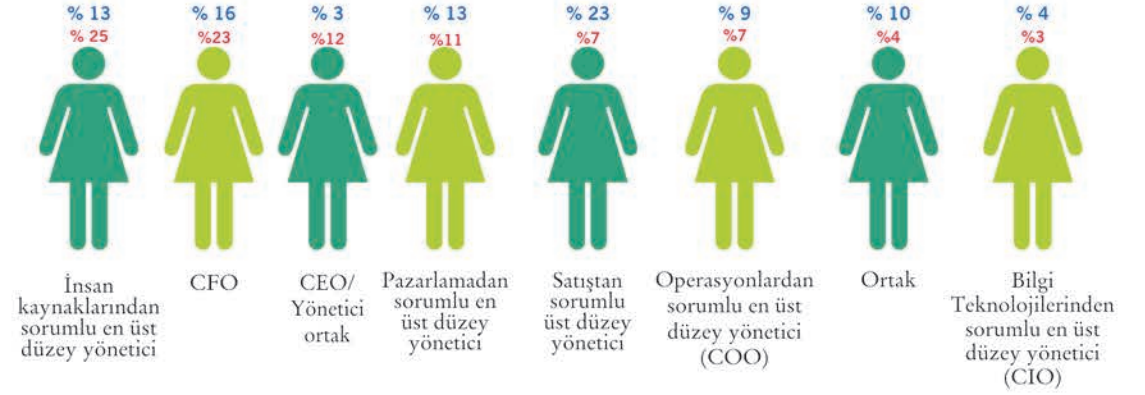
Araştırma sonuçlarından bir diğeri, kadın yönetim kurulu üyesi sayısında kota uygulamasına bakışı ortaya koyuyor. Bilindiği üzere SPK Türkiye'deki halka açık şirketlere en az bir kadın yönetim kurulu üyesi olması zorunluluğu getirmiş durumda. Uygulamaya etkisi tartışılsa da pozitif ayrımcılık adına böyle bir madde kanunlara eklendi. Araştırmamızın ilgili bölümüne göre, araştırmaya Türkiye'den katılan temsilcilerin %71'i büyük halka açık şirketler için yönetim kurulunda kadın üye kotası olmasına olumlu bakıyor. Geçen sene bu soruya verilen pozitif cevapların oranı %76 idi. Araştırmanın global ortalalamasına göre olumlu bakanların oranı %45.

Kadın yöneticilerin en çok yer aldıkları pozisyon; satış

%23 ile satış direktörlüğü Türkiye'de kadın yöneticilerin en çok yer aldıkları pozisyon. Ardından %16 ile CFO pozisyonu ve %13'erlik oranlarla insan kaynakları ve pazarlama yöneticiliği rolleri geliyor.

Kadınların üstlendiği rollerin yüzdeleri

● Türkiye ortalaması
● Global ortalama

Türkiye'nin zayıf olduğu konular; kadın çalışanlara mentorluk olanakları ile iş yerinde çocuk bakım imkanı

Türkiye'den katılan yöneticilerin %76'sı, doğum iznine ayrılan kişinin pozisyonunun bir yıla kadar korunduğunu belirtirken, %74'ü ek tatil veya ücretsiz ek izin hakkı imkanı olduğunu belirtiyor. %57'si esnek çalışma koşulları sunulduğunu belirtirken, %38'i işe dönüşte maaş artışı veya diğer yan haklarda artış uygulamasını olduğunu belirtiyorlar. Türkiye'nin en zayıf olduğu destek başlıkları ise mentorluk/koçluk (%6) ve iş yerinde çocuk bakım imkanı (%6).

Araştırma sonuçlarından bir diğere göre, araştırmaya Türkiye'den katılan yöneticilerin sadece %3'ü bir sonraki istihdam döneminde işe alınacak kadın sayısının erkek sayısına göre daha fazla olması yönünde özel bir planlama yapıyor. Global ortalama bu oran %14.

'Şirketiniz kadın çalışanlara yönelik özel bir destek/mentorluk programı uygulamayı planlıyor mu?' sorusuna Türkiye'den verilen tüm cevaplar 'hayır'. Global ortalama ise %11'i evet cevabı veriyor.

Sektörler bazında incelendiğinde, global ortalama kadın yönetici oranının en yüksek olduğu sektör %51 ile eğitim ve sosyal hizmetler. Bunu %37 ile turizm takip ediyor. Ardından %29'luk oranlarla finansal hizmetler ve sağlık sektörleri geliyor.

Yöntem ve katılan ülkeler:

Bu araştırma 44 ülkeden 6.700 üst düzey yöneticinin katılımı ile gerçekleştirildi.

Katılan ülkelerin alfabetik sıralaması:

Almanya, Amerika, Arjantin, Avustralya, BAE, Belçika, Botswana, Brezilya, Çin, Danimarka, Ermenistan, Estonya, Filipinler, Finlandiya, Fransa, Güney Afrika, Gürcistan, Hindistan, Hollanda, Hong Kong, İngiltere, İrlanda, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, Japonya, Kanada, Letonya, Litvanya, Malezya, Meksika, Norveç, Peru, Polonya, Rusya, Singapur, Şili, Tayland, Tayvan, Türkiye, Vietnam, Yeni Zelanda, Yunanistan.

Şirketimin değeri

İş dünyası soruyor: Şirketimin değeri nedir?

Bu sorunun yanıtını almak, ilgili şirketin ciddi bir danışmanlık maliyetini baştan kabul etmesi anlamına gelse de, bu işin sihirli bir formülünün olmadığını belirtmekle birlikte, bu yazıyı okuyan hissedarın şirketinin değeri hakkında bir fikir sahibi olacağını söyleyebiliriz. Bu nedenle sektörler göre işlemlerde kullanılan çarpanlar ve borsadaki değerlerin iyi bir fikir vereceği görüşünden yola çıkarak hesaplamalara katkı sağlayacak bir çalışmayı paylaşmak istedik.

Feyza Çalpan
Grant Thornton Türkiye
Bağımsız Denetim Hizmetleri
Müdür
feyza.calpan@gtturkey.com

23 sektördeki çarpanların büyüklüğü

Türkiye son zamanlarda, satın alma& birleşme (S&B) trendinden yararlanan ülkelerden biri. Bu işlemlerde en kritik noktayı şirketin değerinin nasıl belirleneceği oluşturuyor. Bunun için genelde EBITDA çarpanı kullanılır. Buna göre Türkiye'deki 23 sektörün ortalama satış çarpanları aşağıdaki tabloda görülebilir.

Sektör	Değerlemede kullanılan çarpan türü	Ortalama çarpan
1 Bankacılık	PD/DD *	1-2,0
2 Demir-Çelik	EBITDA **	4-6
3 E-ticaret	EBITDA	10-14
4 Gıda-Markalı ürünler	EBITDA	8-11
5 Giyim-Markalı ürünler	EBITDA	9-13
6 Hastane	EBITDA	10-15
7 İçecek	EBITDA	10-12
8 İmalat	EBITDA	5-7
9 Lojistik	EBITDA	7-9
10 Madencilik	EBITDA	12-14
11 Mobilya	EBITDA	12-14
12 Okul-Eğitim	EBITDA	15 üstü
13 Otomotiv	EBITDA	4-6
14 Oto yan sanayi	EBITDA	5-7
15 Perakende-Gıda	EBITDA	12-15
16 Perakende-Ticaret	EBITDA	8-12
17 Sigorta	EBITDA	1-1,5
18 Teknoloji	EBITDA	5-7
19 Kağıt-Ambalaj	EBITDA	6-9
20 Hizmet	EBITDA	12-15
21 İlaç	EBITDA	13-17
22 Seramik	EBITDA	6-8
23 Profil-İmalat	EBITDA	4-5

(*)PD/DD: Piyasa değeri/Defter değeri (***) EBITDA: Faiz, vergi ve amortisman öncesi kar
Sayfa 7

Türkiye son zamanlarda satın alma ve birleşme (S&B) trendinden yararlanan ülkelerden birisi.

Şirketlerin değeri nasıl hesaplanır?

Bir şirketin EBITDA çarpanıyla şirketin değeri hesaplandıktan sonra şirketin finansal borçlarına ve net nakitine bakılır. Örneğin; şirketin EBITDA'sı 5 milyon TL, şirket çarpanı 5 olarak hesaplandı, bu iki rakam çarpılınca şirket değeri 25 milyon TL olarak bulunuyor.

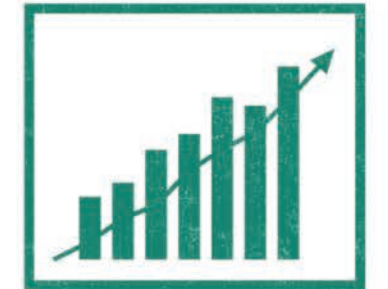
Şirketin net finansal borcu 15 milyon TL ise şirket hissedarına, finansal borcu düşüp, 10 milyon TL ödeniyor. Tersi durumda, şirketin 15 milyon TL net nakiti varsa, değere ilave edilip 40 milyon TL ödeme yapılıyor.

Değerlemeyi etkileyen faktörler

- Firmanın büyüme eğrisinin hangi aşamada olduğuna bakılır. Büyüme eğrisini tamamlamış şirketler daha az değerlendirilir.
- Firmanın profesyonel ve iyi bir yönetim kadrosuna sahip olması göz önünde bulundurulur.
- Firmanın sahip olduğu mali yapı değerlendirilir.
- Kur risklerine açık olması ve bu riskin bertaraf edilmemiş olması olumsuzdur.
- Benzer şirket ve sektör çarpanları ile ilgili sektörde daha önce gerçekleşmiş işlem çarpanları, S&B işleminin çarpanlarına ışık tutar ve alıcıların hesaplamalarını etkiler.

Türkiye'de çarpanlar yüksek

Türkiye'de talep edilen ve gerçekleşen çarpanlar birçok ülkedekinden daha yüksektir. Bunun sebeplerinin Türkiye'nin hızlı büyüme potansiyeli, genç nüfusu ve birçok alandaki bireysel tüketimi/ kullanım oranlarının Avrupa ve gelişmiş ülkelerin çok altında olması olduğunu söyleyebiliriz.

Kira sertifikaları - sukuk: Sermaye piyasasında yeni bir finansal araç

Kira sertifikaları, son yıllarda sermaye piyasası alanında duymaya başladığımız, ancak İslami finans prensiplerine göre bir çok ülkede uzun yıllardır uygulanan bir finansman yöntemi olan sukukun bir benzeri olarak 2010 yılından beri ülkemizde de uygulanan bir finansal araçtır.

İslam hukukunda faiz işletmek ve ödemek gibi faaliyetler yasaktır. Sukuk ve benzeri finansal araçlar İslam hukukunda faiz ödemesinin ve alınmasının yasaklanmış olmasından dolayı, İslami finans görüşüne uygun bir finansal araç ortaya çıkarılması prensibinden türetilmiştir. En basit şekliyle sukuk, bir varlığa sahip olmayı veya ondan yararlanma hakkını göstermektedir.

Türkiye’de de sukuk sermaye piyasası mevzuatındaki düzenlemelere kira sertifikası adıyla girmiştir. Kira sertifikaları her türlü varlık ve hakkın finansmanını sağlamak amacıyla varlık kiralama şirketi tarafından ihraç edilen ve sahiplerinin bu varlık veya haktan elde edilen gelirlerden payları oranında hak sahibi olmalarını sağlayan menkul kıymetleri ifade etmektedir. Kira sertifikaları hazinenin kurduğu varlık kiralama şirketleri tarafından ve özel sektör tarafından ihraç edilebilecektir.

Kira sertifikası, niteliği itibarıyla, tahvil ve bonolara benzemekle birlikte özü itibarıyla bağlı olduğu varlığın getirisini yatırımcısına yansıtan bir menkul kıymettir.

Defne Uzunhasanoğlu
Grant Thornton Türkiye
İşletme Risk Yönetimi Hizmetleri
Direktör
defne.uzunhasanoğlu@gtturkey.com

Farklı bir finansman alternatifi arayan özel sektör kurumlarının sermaye piyasası alanında yatırım yapması amacıyla özel sektör sukuk-kira sertifikası ihracı, 2010 yılında Sermaye Piyasası Kurulunun Kira Sertifikalarına ve Varlık Kiralama Şirketlerine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliği’nin yürürlüğe girmesi ile mümkün olmuştur. 2012 yılında 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun yürürlüğe girmesi ile birlikte mevcut Kira Sertifikaları Tebliği ve Kar ve Zarar Ortaklığı belgesi yürürlükten kaldırılarak, yerine 07.06.2013 tarih ve 28670 sayılı III-61.1.Kira Sertifikaları Tebliği yürürlüğe girmiştir.

Kira sertifikaları, varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilecektir. Varlık kiralama şirketleri münhasıran kira sertifikası ihraç etmek üzere kurulmuşlardır.

Kira sertifikası 1990’lı yıllardan itibaren gelişmiş ülkelerin sermaye piyasalarında uygulanmaya başlanan menkul kıymetleştirme uygulamasının bir türü olarak sayılabilir. Menkul kıymetleştirme: likit bir piyasası olmayan varlıkların bir menkul kıymete dönüştürülmesi amacıyla yürütülen sürece verilen genel addir. Varlığa veya ipotega dayalı olarak menkul kıymet ihracı, teminatlı menkul kıymetler ihracı ile, kira sertifikası ihracı menkul kıymetleştirme uygulamalarından biridir.

Düzenlemeye göre kira sertifikaları sahipliğe, yönetim sözleşmesine, alım-satım, ortaklığa, eser sözleşmesine dayalı olarak veya bu sayılanların birlikte kullanılması suretiyle ihraç edilebilir.

Kira sertifikaları, varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilecektir. Varlık kiralama şirketleri münhasıran kira sertifikası ihraç etmek üzere kurulmuşlardır.

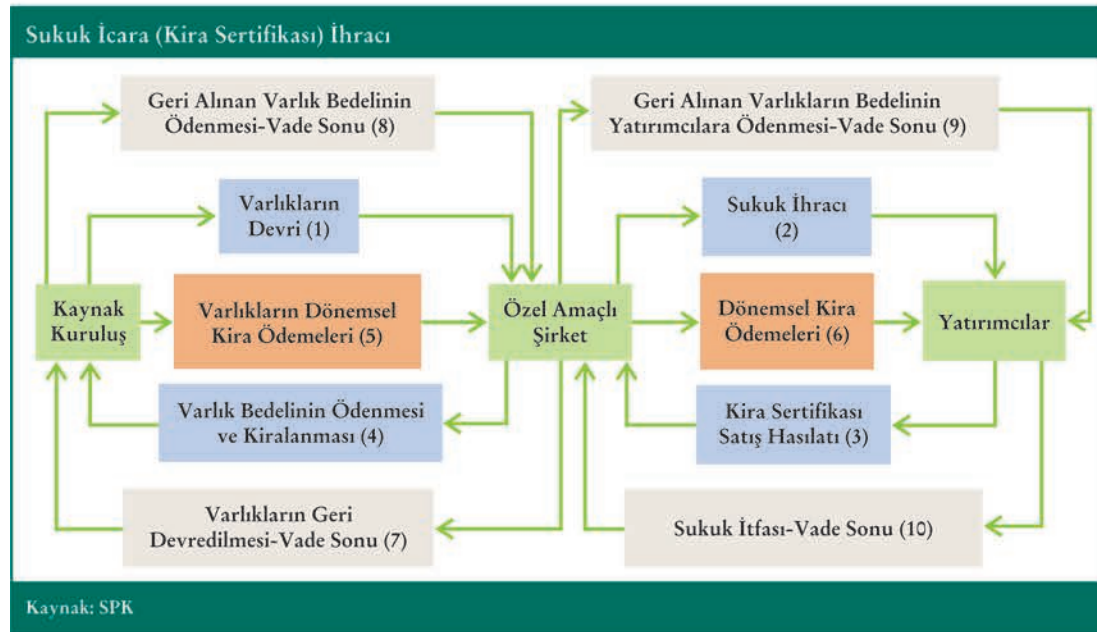
Uygulamada genellikle, kaynak kuruluşun finansman ihtiyacını karşılamak üzere sabit bir kıymetini ya da varlık portföyünü (makine, teçhizat ve gayrimenkul vb) varlık kiralama şirketine devredilmesi ve

ardından varlık kiralama şirketinin de bu varlık üzerinden kira sertifikası ihraç ederek yurt içi veya yurt dışı piyasalardan fon temin etmesi şeklinde bir süreç izlenmektedir. Varlık kiralama şirketi de elde ettiği fonları kaynak kuruluşu aktarmakta ve kaynak kuruluşun finansman ihtiyacı karşılanmaktadır. Kaynak kuruluşta varlıklarını önce özel amaçlı şirkete devrederken, ardından bunları kiralamakta; kira ödemeleri de belirli dönemlerde yatırımcılara aktarılmakta; vade sonunda kaynak kuruluş varlıklarını geri devralmakta, karşılığını varlık kiralama şirketine devretmekte ve bu bedel de yatırımcıya ödenmektedir.

Kira sertifikaları halka arz suretiyle veya halka arz edilmeksizin, yurt içinde veya yurt dışında ihraç edilebilmektedir.

Sukuk - İcra Kira Sertifikası Süreci

Kaynak: SPK'dan aktaran Özcan ÇIKOT'un çalışmasından alınmıştır.

Kira sertifikaları halka arz suretiyle veya halka arz edilmeksizin, yurt içinde veya yurt dışında ihraç edilebilmektedir. 2013 yılında yapılan bir düzenleme ile kira sertifikalarının ikincil piyasasının

oluşturulabilmesi için Borsa İstanbul'un ilgili genelgesinde düzenleme yapılmıştır. Buna göre Kira sertifikaları Borsa İstanbul Borçlanma Araçları Piyasası Kesin Alım Satım Pazarı'nda işlem görebilmektedir.

Sonuç

Kira sertifikalarının sermaye piyasasında farklı beklentileri ve tercihleri olan kurumsal yatırımcıların taleplerine cevap verebileceği, aynı zamanda fon portföylerinde ihtiyaç duyulan farklı sermaye piyasası araçlarına dönük talebi karşılayabileceği ve yabancı sermaye fonlarını ülkemiz sermaye piyasalarına çekmek açısından da önemli bir potansiyelinin olduğu düşünülmektedir.

İlk uygulamasına başladığından bu yana 2013 yılında ihraç artış hızında önemli bir ivme görülmeyle birlikte, kira sertifikaları ve benzeri menkul kıymetleştirme uygulamalarının daha başarılı olabilmesi için, bu menkul kıymetlerin yeterli tanıtımının yapılması ve gerekli teşviklerin verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Bağımsız denetim limitlerinde yeni düzenleme

Jale Akkaş

Grant Thornton Türkiye
Bağımsız Denetim Hizmetleri
Ortak
jale.akkas@gtturkey.com

Yeni Türk Ticaret Kanunu uyarınca Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartları uyarınca Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair 2012/4213 Sayılı Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Hakkında 2014/5973 Sayılı Karar ile bağımsız denetime tabi olma kriterleri değiştirilmiştir.

Yeni Türk Ticaret Kanunu'na göre bağımsız denetime tabi olan şirketlere ilişkin kriterler evvelce 23 Ocak 2013 tarihli, 28537 sayılı resmi gazetede yayımlanan 2012/4213 sayılı karar ile düzenlenmişti. Bu kararı takiben 14 Mart 2014 tarihli ve 28941 sayılı resmi gazetede yayımlanan 2014/5973 sayılı karar ile bu kararda değişiklik

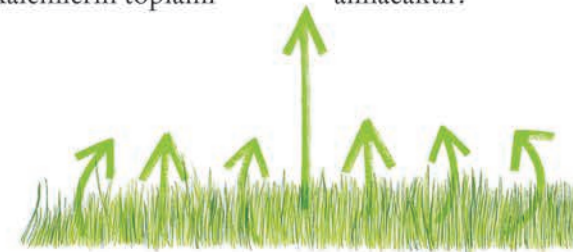
yapılmış ve bağımsız denetime tabi olma şartlarında değişiklik yapılmıştır. Yapılan bu değişiklikler ile bağımsız denetime tabi şirket sayısı artacaktır. Söz konusu karar 01 Ocak 2014 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girmektedir.

Aşağıda belirtilen şartlardan en az ikisini art arda iki hesap döneminde aşan şirketler bağımsız denetime tabi hale getirilmiştir.

Yeni Karar	Bir Önceki Karar
a) Aktif toplamı 75 milyon ve üstü TL	150 milyon ve üstü TL
b) Yıllık net satış hasılatı 150 milyon ve üstü TL	200 milyon ve üstü TL
c) Çalışan sayısı 250 ve üstü	500 ve üstü

Bağlı ortaklıkları ve iştirakleri bulunan şirketler açısından bu kararda belirtilen üç ölçütten ikisinin sınırlarının aşılmış olmadığı belirlenmesinde; aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatı bakımından ana ortaklık ve bağlı ortaklığa ait finansal tablolarda yer alan kalemlerin toplamı

(varsa grup içi işlemler yok edilir), çalışan sayısı bakımından ise ana ortaklıkta ve bağlı ortaklıkta önceki yıllardaki (son iki yıldaki) ortalama çalışan sayılarının toplamı dikkate alınacaktır. İştirakler açısından, söz konusu ölçütler iştirakteki hisseler oranında dikkate alınacaktır.

Aktif toplamı
75 milyon
ve üstü TL

Söz konusu kararın, Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca Sermaye Piyasası Kurulu'nun düzenleme ve denetimine tabi şirketleri belirleyerek (I) sayılı listesinin birinci sırasına "Nitelikli yatırımcılara satılmak üzere pay hariç sermaye piyasası aracı ihraç eden anonim şirketler" bendi eklenmiştir. Bu suretle nitelikli yatırımcılara satılmak üzere pay hariç sermaye piyasası aracı ihraç eden anonim şirketler de bağımsız denetime tabi hale getirilmiştir. Söz konusu karara ekli (I) sayılı listenin dördüncü sırasında yer alan "İstanbul Altın Borsası'nda üye olarak" ibaresi "Borsa İstanbul piyasalarında" şeklinde değiştirilmiştir.

Aynı karara ekli, sermayesinin en az %25'i kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına, sendikalara, derneklere, vakıflara, kooperatiflere ve bunların üst kuruluşlarına doğrudan veya dolaylı olarak ait olan şirketlerden belirlenmiş kriterleri sağlayanlara ilişkin (II) sayılı listenin altıncı sırasının (a), (b) ve (c) bentleri yanda açıklanan şekilde değiştirilmiştir.

Gayri faal olan veya faaliyetleri geçici olarak durdurulan veya iptal edilmiş olan (gerekli ana sözleşme değişiklikleri ve benzeri prosedür işlemleri henüz gerçekleştirilmemiş olanlar dahil) iştirak ve şirketler hariç olmak üzere, Tasarruf Mevduatı ve Sigorta Fonu'nun iştirakleri ile mülga 4389 sayılı Bankalar Kanunu ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamında Fon tarafından denetimi ve yönetimi devralınan şirketlerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayanlara uygulanacak limitler aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

- Aktif toplamı **75 milyon** ve üstü TL (Bir önceki kararda 150 milyon ve üstü TL idi);
- Yıllık net satış hasılatı **150 milyon** ve üstü TL (Bir önceki kararda 200 milyon ve üstü TL idi)
- Çalışan sayısı **250** ve üstü (Bir önceki kararda 500 ve üstü idi)

Yıllık net satış hasılatı
150 milyon
ve üstü TL

Çalışan sayısı
250
ve üstü

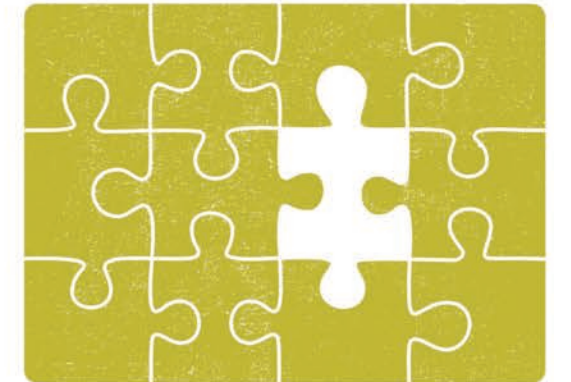
Bir şirketin 01 Ocak 2014 tarihi itibarıyla bağımsız denetime tabi olup olmayacağını tespitinde; finansal tablolar açısından 2012 ve 2013 finansal tabloları ve çalışan sayısı bakımından ise 2012 ve 2013 yıllarındaki ortalama çalışan sayısı dikkate alınacaktır.

2012/4213 sayılı bir önceki kararın uygulamaya ilişkin esaslar başlıklı 4. maddesinde belirtilen değişiklikler aşağıdaki şekilde özetlenebilir.

Şirketler, bu kararda belirtilen üç ölçütten en az ikisinin sınırlarını art arda iki hesap döneminde aşmaları durumunda müteakip hesap döneminden itibaren bağımsız denetime tabi olacaktır. Bağımsız denetime tabi şirketler, söz konusu ölçütlerden en az ikisine ait sınırların art arda iki hesap döneminde altında kalmaları ya da bir hesap döneminde söz konusu ölçütlerden en az ikisinin sınırlarının yüzde yirmi veya daha fazla altında kalmaları durumunda, müteakip hesap döneminden itibaren bağımsız denetim kapsamından çıkarılacaktır.

Bu kararda belirtilen üç ölçütten ikisinin sınırlarının aşılmamasının belirlenmesinde; şirketin aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatı bakımından yürürlükteki mevzuat uyarınca hazırladıkları önceki yıllara ait (son iki yıldaki) finansal tablolar, çalışan sayısı bakımından ise şirkette önceki yıllardaki (son iki yıldaki) ortalama çalışan sayısı esas alınacaktır.

Bağlı ortaklıkları ve iştirakleri bulunan şirketler açısından bu kararda belirtilen üç ölçütten ikisinin sınırlarının aşılmamasının belirlenmesinde; aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatı bakımından ana ortaklık ve bağlı ortaklığa ait finansal tablolarda yer alan kalemlerin toplamı (varsa grup içi işlemler yok edilir), çalışan sayısı bakımından ise ana ortaklıkta ve bağlı ortaklıkta önceki yıllardaki (son iki yıldaki) ortalama çalışan sayılarının toplamı dikkate alınacaktır. İştirakler açısından, söz konusu ölçütler iştirakteki hisseleri oranında dikkate alınacaktır. Bir şirketin bağımsız denetime 01 Ocak 2014 tarihi itibarıyla girip girmeyeceğinin tespitinde; finansal tablolar açısından 2012 ve 2013 finansal tabloları ve çalışan sayısı bakımından ise 2012 ve 2013 yıllarındaki ortalama çalışan sayısı dikkate alınacaktır.

Türkiye’de denetim üçlemesi: Vergi denetimi, bağımsız denetim ve iç denetim

Küresel iş ortamında uluslararası rekabetin önemi artmıştır. Bu ortamda, özellikle şirketlerde gözlemlenen dikey ve yatay birleşmelerle, yeni bir süreç ortaya çıkmıştır. Bu süreçte kurumsal yönetim ve kurumsallaşmaya yönelik uygulamalar önem kazanmaktadır. Hatta bu uygulamalar kurumsal anlamda rekabet gücünün yeni bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Bu göstergeler şeffaflık ve hesap verebilirlik standartlarıyla birlikte anlamlı hale gelmektedir. Şeffaflık ve hesap verebilirlik standartlarının etkin bir şekilde uygulanması bağımsız denetim sistemine bağlıdır. Bu açıdan değerlendirildiğinde, bağımsız denetim sisteminin etkinliği sermaye piyasalarının gelişmesine en önemli katkı yapacak bir araç olmaktadır. Bununla birlikte, uluslararası standartların bu sistem aracılığıyla uygulamaya geçmesi, ülkelerin kurumsallaşma derecesini de artırmaktadır. Yukarıda belirtilen sonuçların ortaya çıkması süreç sahibi olan denetçilerin yapmış oldukları faaliyetler konusunda önemli bir bilince sahip olmalarına bağlıdır.

Mock ve diğerleri (2012) bağımsız denetim raporlarının temel işlevlerini aşağıdaki şekilde özetlemektedir: 1. Makul güvence sağlamak 2. Bağımsız görüş sunmak 3. Finansal tablolardaki hileleri ortaya koymak 4. Finansal tabloları uluslararası raporlama standartlarına uygun olarak sunmak 5. Finansal tabloların hazırlanma ve sunum sürecinde görev alan yönetimin değerlendirmesi ve hesap verebilirliğini sağlamak 6. Finansal bilgiler dışında diğer finansal olmayan önemli bilgileri ortaya koymaktır.

Sezer Bozkuş Kahyaoglu
CIA, CFE, CFSA, CRMA, SMMM
Grant Thornton Türkiye
İşletme Risk Yönetimi Hizmetleri, Ortak
sezer.bozkuskahyaoglu@gtturkey.com

Denetim raporlarında yer alan bilgiler ile tüm kullanıcıların istekleri arasında son dönemde tartışmaya açılan önemli uyumsuzluklar söz konusu olmaktadır. Bu uyumsuzluğu gidermek üzere küresel düzeyde çalışmalar devam etmektedir ve ilgili otoriteler tarafından (PCAOB- Public Company Accounting Oversight Board ve IAASB- International Auditing Accounting Standards Board) öneriler geliştirilmektedir. Center for Audit Quality (2011) bağımsız denetçilerin değişen rolü üzerine bir rapor hazırlamıştır. Söz konusu raporda, paydaşların görüşleri analiz edilerek bağımsız denetçileri nasıl algıladıkları araştırılmıştır. Buna göre, bağımsız denetçilerin gerekli olduğu ve görevlerine devam etmeleri yönünde sonuç ortaya konmuştur.

Bununla birlikte Gray ve diğerleri (2011) tarafından yapılan bir çalışmada ise, bağımsız denetim raporlarının yeterliliği tartışılmaktadır. Burada bağımsız denetim raporlarında gelişmeye açık alanlar belirlenerek ihtiyaçlar açıklanmıştır. Özellikle raporların bulgularının açık olmadığı (clear), makul güvence sunmada yetersiz kaldığı ve örnekleme yöntemlerinin tam olarak anlaşılmadığı belirtilmiştir. Bir bağımsız denetim raporu hakkında kanaat oluşturmak için denetçi görüşünü (audit

Türkiye’de bağımsız denetim uygulamaları vergi denetimi ve iç denetim süreçleriyle iç içe geçmiş durumdadır. Uygulamada farklılıklar olsa bile, söz konusu denetim faaliyetlerinin birbirinden farklılaştığı ve hangi noktalarda önemli olduğu dikkate alınmamaktadır.

opinion) okumanın yeterli olmadığı vurgulanarak tüm raporu (auditor report) okuduktan sonra durum analizi yapabildikleri belirtilmiştir. Porter ve diğerlerinin (2009) yaptıkları analizde de benzer sonuçlar tartışılmakta olup, yatırımcıların İngiltere ve Yeni Zelanda piyasalarında bağımsız denetim raporunda denetçi görüşünü %47 oranında okuma gereği duymadıkları belirlenmiştir. CFA Institute (2010) tarafından yapılan bir araştırma sonucuna göre yatırımcıların %94’ünün bağımsız denetim raporlarında daha fazla bilgi olması için istekte buldukları, %60’ı denetim süreci hakkında açıklayıcı bilgi olması, %72’si denetçi bağımsızlığının açıklanmasını, %66’sı ise denetim raporlarında sunulan makul güvence düzeyinin açıklanmasını istediklerini belirtmektedir.

Bağımsız denetçilerin iç kontrol sistemlerinin işlevselliğine yönelik yaptıkları yorumlar şirketlerin risk yönetim süreçlerini etkinleştirmekte ve onların sürdürülebilir bir süreçte olmalarını belirleyici olabilmektedir. Bu durum finansal krizler dikkate alındığında, ekonominin sistemik risklerinin yönetilmesi için önemli bir araç olmaktadır. Scheneider ve Church (2008) tarafından yapılan bir çalışmaya göre, bankacılık sistemine kredi başvurularının değerlendirilmesinde bağımsız denetim raporunda yer alan iç kontrol bilgilerinin karar alma sürecinde belirleyici olduğu vurgulanmaktadır. Ancak, Scheneider (2009)’a göre iç kontrol konusunda denetim raporundaki bilgilerin profesyonel olmayan yatırımcılar tarafından fazla dikkate alınmadığı gözlenmiştir.

Shelton ve Whittington (2008) tarafından yapılan bir çalışmada, eğer denetçi görüşü olumsuz olarak yer alıyorsa iç kontrol konusunda yapılan açıklamaların dikkate alındığı değerlendirilmektedir. Bu bilginin yatırımcılar tarafından ilgili kurumun risk düzeyini algılamasında etkili olduğu belirtilmektedir.

De Franco ve diğerleri (2005), Cheng ve diğerleri (2006) ile Beneish ve diğerleri (2007) tarafından piyasalarda iç kontrol zaafiyetinin nasıl algılandığı (market reaction) analiz edilmiştir. De Franco ve diğerleri (2005) çalışmasında piyasanın iç kontrol sistemlerindeki zayıflığı negatif olarak değerlendirdiği tespit edilmiştir. Cheng ve diğerleri (2006) çalışmasında iç kontrol sistemindeki zayıflığın ve etkinsizliğin giderilmesine yönelik yer alan yönetici beyanı bir dönemi aşırıya, olumsuz algılandığını ortaya koymuştur. Beneish ve diğerleri (2007) tarafından yapılan çalışmada ise, iç kontrol alanındaki bilgilerin yatırımcılar tarafından dikkate alınmadığını belirtmektedir. Ancak bunun temel nedeni bağımsız denetime yönelik güvendir. Bu açıdan bağımsız denetim sistemi güvence fonksiyonunu yerine getirmektedir. Nitekim McConomy (1998) ile Clarkson (2000) çalışmalarında finansal tablolarda yer alan kazançların gerçeğe uygunluğuna yönelik sağlanan güvence bilgisinin özellikle halka açılma sürecindeki şirketler açısından önemli bir gösterge olduğu belirtilmektedir. Bununla birlikte, Bedard ve diğerleri (2010) finansal tablolardaki kazançlara ilişkin bilginin

Bağımsız denetçilerin iç kontrol sistemlerinin işlevselliğine yönelik yaptıkları yorumlar şirketlerin risk yönetim süreçlerini etkinleştirmekte ve onların sürdürülebilir bir süreçte olmalarını belirleyici olabilmektedir.

piyasa tarafından daha güvenilir olduğu yönünde bir algı oluşturmadığını savunmaktadır.

Genel olarak, bağımsız denetim yalnızca bir finansal denetim süreci değildir. Uluslararası uygulamalar açısından bağımsız denetim raporları şirketlerin tüm finansal ve finansal olmayan risklerini kapsamaktadır. Türkiye uygulaması açısından bağımsız denetim bir finansal denetim mekanizması gibi algılanmaktadır. Türkiye'deki ilgili düzenlemeler bu yönde olmamasına rağmen bağımsız denetim sisteminin uygulanması vergi denetimi ile iç içe geçmiştir. Bu durum her bir denetim sürecinin iç içe geçmesine bağlı olarak literatürdeki "menfaat çatışması"nın (conflict of interest) nedeni olabilmektedir. Bu durum temel amacı ortakların haklarının korunması için güvence hizmeti olan bağımsız denetçiliği de, vergiyle ilgili bir sürece götürmüştür. Bu açıdan bağımsız denetim ile ilgili düzenlemelerde söz konusu algı alışkanlığını ortadan kaldıracak yeni kavram ve olgulara ihtiyaç bulunmaktadır. Uluslararası standartlar ve Yeni Türk Ticaret Kanunu (YTTK) bu algı alışkanlığını ne yazık ki değiştirememiştir. Bunun temel nedeni, bağımsız denetim sürecinde yer alan süreç sahiplerinin yeniliklere yönelik kapalı olmasıdır.

Türkiye'de bağımsız denetim uygulamaları vergi denetimi ve iç denetim süreçleriyle iç içe geçmiş durumdadır. Uygulamada farklılıklar olsa bile, söz konusu denetim faaliyetlerinin birbirinden farklılaştığı ve hangi noktalarda önemli olduğu dikkate alınmamaktadır. YTTK ile birlikte iç

denetim sürecinin yasal bir temele oturtulması, söz konusu denetim faaliyetleri arasındaki çakışmayı ortadan kaldıracaktır. İç denetim küresel rekabet ortamında işletmelerin risklerini erken teşhis etmesinde ve iç kontrol sistemlerinin işlevselliğini sağlamada önemli roller üstlenmektedir. Özellikle iç denetimin yönetim kuruluna doğrudan bağlı olarak kurum içinde tarafsız, bağımsız ve objektif bir yaklaşımla çalışması esastır. İç denetçiler şirket içinde aksayan ve kurumsallaşma sürecinde risk unsuru olan faaliyetlerin belirlenmesini sağlayarak yönetim kurulunun gözetim sorumluluğunu yerine getirmesine makul güvence sunmaktadır. İç denetim mekanizmasının Türkiye'de yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi küresel rekabet ortamında işletmelerin fark oluşturması için önemli stratejik bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak, uygulamada kurumsal temelde vergi denetimi ile bağımsız denetim arasındaki uygulamacılar yönünden var olan ilişki, Türkiye'nin uluslararası standartların uygulanması konusunda elini zayıflatan ve çözüm bekleyen önemli bir süreçtir.

Bu makale, XV. Türkiye Muhasebe Standartları empozyumu'nda 6-10 Kasım 2013 Kıbrıs'ta sunulan bildiriden özet olarak alınmıştır.

Holding yapılanmalarına dönük günümüz yaklaşımları

Holdingleler, genellikle, aynı üretim dalında veya birbirleriyle ilişkisi olan konularda çalışan işletmelerin hisse senetlerinin büyük bir bölümünü ele geçirerek piyasada tekel yaratmak amacıyla kurulan işletme yapılanmalarıdır. Holding şirketlerinin, aile kontrolünü sürdürmede en sık kullanılan araç olduğu görülmektedir.

Türkiye'de tipik bir holding şirket, şirketler arası hissedarlığın karışık bir ağıyla beraber piramidal yapıları bir araya getirmekte olup, holdinglelerde piramitsel ve kompleks sahiplik yapıları yoluyla birçok şirket üzerinde kontrolün sürdürüldüğü görülmektedir.

Son yıllarda holding yapılanmaları günümüzün organizasyon yapısı, işletmelerin halka açık hale gelmesi kurumsal yönetim uygulamaları ve risk yönetimi gibi gerekçelerle farklılaşmıştır. Günümüz iş dünyasında holdingleler her geçen gün daha karmaşık risklerle karşılaşırken, gelişen ve yenilenen risk yönetim modelleri ile çözümler sağlanmaya çalışılmaktadır.

Kurumsal risk yönetimi, işletmelerin tüm paydaşlarının sorumluluk ve haklarını riske odaklamayı, entegre risk yönetim uygulamaları ile risklerini daha iyi yöneterek fırsatları görebilmelerini kapsayan bir model olarak özellikle holding yapısındaki işletmelerde kullanılmaya başlanmış mevcut en gelişmiş modellerden birisidir. Yeni TTK'daki düzenlemeler ile birlikte, risk yönetimi kavramı artık şirketler için ihtiyaçtan çok zorunluluğa dönüşmektedir.

Keziban Gögebakan
Grant Thornton Türkiye
İşletme Risk Yönetimi Hizmetleri
Danışman
keziban.gogebakan@gtturkey.com

Yeni Türk Ticaret Kanunu kurumsal risk yönetimini şirket yönetimi modellerine dahil etmiştir

Risk yönetimi; inovasyon, verimlilik, outsourcing, stratejik birliktelikler, tedarik zinciri yönetimi, maliyet yönetimi, birleşme ve satın alma, küçülme gibi kavramların şirketleri yönlendirdiği yoğun rekabet ortamında, son yıllarda önemi daha da belirginleşen ve ön plana çıkmaya başlayan stratejik bir kavram ve uygulamadır.

2000'li yılların başlarında ortaya çıkan ve çok sayıda şirketin (Enron, Adelpphia, Peregrine, WorldCom gibi) batmasına neden olan skandallar sonrasında yürürlüğe konulan Sarbanes-Oxley yasaınının 30.07.2002 tarihinde yürürlüğe girmesini risk yönetimi uygulamaları açısından bir milat olarak tanımlamak mümkündür. 2004 yılında COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) tarafından yayımlanan **Enterprise Risk Management- Integrated Framework (ERM)** isimli çalışma, tüm şirketlerde uygulanabilecek bir kurumsal risk yönetimi çerçevesi (enterprise risk management framework) önererek önemli bir boşluğu doldurmuş ve birçok şirketin risk yönetimi sistemlerini kurmaları yönünde hem rehber hem de teşvik edici unsur olmuştur.

Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun 378. maddesi ile risk yönetimi şirketlerin hayatına girmektedir.

Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda da, şirketlerin kurumsal yönetimini pekiştirecek ve iş hayatının doğal akışı içinde karşı karşıya kaldıkları tehlikeleri erken tespit ederek gerekli önlemleri almalarına olanak tanıyacak; bu sayede varlıklarının ve gelişmelerinin devamlılığını güçlendirecek risk yönetim sistemlerine ve komitelerine ilişkin düzenlemeleri öngörmektedir. Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun 378. maddesi ile risk yönetimi şirketlerin hayatına girmektedir.

*“MADDE 378
(1) Pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde, yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür.*

Diğer şirketlerde bu komite, denetçinin gerekli görüp bunu yönetim kuruluna yazılı olarak bildirmesi hâlinde derhâl kurulur ve ilk raporunu kurulmasını izleyen bir ayın sonunda verir.

(2) Komite, yönetim kuruluna her iki ayda bir vereceği raporda durumu değerlendirir, varsa tehlikelere işaret eder, çareleri gösterir. Rapor denetçiye de yollanır.”

Kurumun karşılaştığı riskler, belirlenen ana risk göstergeleri (Key risk indicators-KRI) ile takip edilmeli, bu göstergeler kurum tarafından sürekli izlenmeli ve dönemsel olarak ilgili birimlere raporlanmalıdır.

Kurumun karşılaştığı riskler, belirlenen ana risk göstergeleri (Key risk indicators-KRI) ile takip edilmeli, kurum tarafından sürekli izlenmeli ve dönemsel olarak ilgili birimlere raporlanmalıdır. Ana risk göstergelerinin işaret ettiği risklerin yönetilmesi için gerekli aksiyonlar kurum tarafından alınmalıdır.

Riski dikkate alan holding yapılanmalarında etkin bir risk yönetimi uygulanabilmesi için aşağıdaki tabloda yer alan kriterlerin sağlanması önem arz etmektedir: (Özsoy Mehmet Tahir, Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Şirketlerde Kurumsal Risk Yönetimi, Mali Çözüm Dergisi Yayınları)

- Yönetim kurulu ve üst düzey yönetim başta olmak üzere şirket yöneticilerinin risk yönetimini benimsemeleri ve etkin bir risk yönetimi sistemi kurulmasını desteklemeleri gerekmektedir.
- Organizasyon kültürünün etkin bir risk yönetimi sistemini desteklemesi (risk kültürü) şarttır.
- Risk iştahı ve risk toleransı ile risk yönetimi politikaları ve süreçleri yönetim kurulu tarafından onaylanmalı ve tüm çalışanlara duyurulmalıdır.
- Tüm şirket çapında etkin bir risk iletişimi kurulmalıdır.
- Etkin bir bilgi yönetimi ve raporlama sistemi kurulmalıdır.
- Risk yönetimi süreçleri iş süreçlerine entegre edilmelidir.
- Risk yönetiminin anlık, dönemlik faaliyetler değil, sürekli faaliyetler olarak benimsenmelidir.

- Risk yönetiminin amaç değil şirket hedeflerine etkili bir şekilde ulaşmada kullanılan bir araç olduğu anlaşılmalıdır.
- Çağdaş yaklaşımlara uygun olarak riskler, birimler tarafından bağımsız (diğer birimlerden izole) olarak değil, şirket çapında bir bütün olarak yönetilmelidir.
- Risk yönetimi sistemlerinin kurulması ve idame ettirilmesi bizzat yönetim kurulunun sorumluluğu ve gözetiminde ele alınmalıdır.
- Risk komitesi iş birimlerinden bağımsız olmalı ve yönetim kuruluna bağlanmalıdır.
- Risk yönetimi, şirket yönetim ve karar sisteminin bir parçasıdır. Kuruluşun karşı karşıya kaldığı en önemli riskler ve bunların nasıl yönetildiği ile alakalı olarak yönetim kuruluna bilgi sağlamak sureti ile kurumsal yönetimin bir parçası niteliğindedir. Ayrıca, risk yönetiminin ayrılmaz bir parçası olan iç kontrol sistemi ile karşılıklı ilişki halindedir.
- Risk yönetimi sadece bir kişi, komite veya birimin değil, tüm üst düzey yönetim ile kısım yönetimlerinin de sorumluluğunu gerektirmektedir.

Kurumun etkin bir risk yönetimine verdiği önem ile hissedar değerinin artması ve sürdürülebilir büyüme performansı göstermesi kaçınılmazdır.

Değerlendirme

Çince'de **risk**, *fırsat* ve *tehlake* (opportunity and danger) kelimelerinin birleşiminden oluşmaktadır. Her riskin aynı zamanda fırsatları da beraberinde taşıdığı düşüncesinden hareketle “sürdürülebilir büyüme”nin, risklerin etkin bir biçimde belirlenmesi, ölçülmesi ve yönetilmesi suretiyle sağlanacağı öngörülmektedir. Topluluk, misyonunun önemli bir parçası olan, “paydaşlarına değer yaratmak” için risk yönetimi konusunu önemle ele almaktadır. Bu doğrultuda güçlü risk yönetimi altyapısına sahip bir holding doğru işin doğru miktarda risk alınarak gerçekleştirilmesi için güvence sağlamalıdır.

Kurumun etkin bir risk yönetimine verdiği önem ile hissedar değerinin artması ve sürdürülebilir büyüme performansı göstermesi kaçınılmazdır. İşletmeler çalışanlarına kurumsal risk yönetimi faaliyetleri üzerine yeterli eğitimi verdikçe ve çalışanların risk yönetimi faaliyetlerinde sorumluluk almasını sağladıkça kurumlara risk kültürünün yerleşeceği, kurumsal risk yönetimi uygulamalarının da daha etkin olacağı açıktır.

YTTK, risk yönetimi sistemlerinin kurulması konusuna istisnai bir önem veren kanun olmakla birlikte şirketlerin kurumsal yönetimini pekiştirmeyi, karşı karşıya kaldıkları tehlikeleri (riskleri) erken tespit ederek gerekli önlemleri almalarını amaçlamaktadır ve bu süreçte denetçilere önemli görevler düşmektedir.

Kaynak:

- 1- Saka Tamer, (2008) ERM Sunumu Akarca Akif, Şafak Mehmet, (2012) Holding Yapılanmaları ve Yasal Düzenlemeler Makalesi
- 2- Solak Ayben, (2010) Türkiye'deki Holdinglerde Kurumsal Risk Yönetimi Üzerine Bir Uygulama Tezi
- 3- Kıyılar Murat, Muhammet Belen, Bir Kurumsal Yönetim Formu Olarak Türkiye'de Holding Yapılanma Biçimlerinin Değerlendirilmesi Makalesi
- 4- Özsoy Mehmet Tahir, (2012) Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Şirketlerde Kurumsal Risk Yönetimi, Mali Çözüm Dergisi Yayınları, İstanbul
- 5- <http://www.sabanci.com.tr/sabanci-toplulugu/risk-yonetimi/risk-yonetimi/i-2725>
- 6- <http://www.yenittk.com.tr/kurumsal-yonetim-kurumsallasma-risk-yonetimi-ic-kontrol-ve-ic-denetim-risk-yonetimi-risk-yonetimi-ve-yeni-turk-ticaret-kanunu.html>

Bilgi kaynaklarının çevrimiçi paylaşımı: Bulut bilişim (cloud computing)

Tuğba Köse

Grant Thornton Türkiye
İşletme Risk Yönetimi Hizmetleri
Kıdemli Danışman
tugba.kose@gtturkey.com

Kurumların piyasalardaki etkin rolünün sürdürülebilir kılınması ve rekabetçi gücünün artırılmasında kurumsal kaynakların yönetimi büyük önem taşımaktadır. Bu doğrultuda, kurumların finansal kaynaklarının yanı sıra, bilgi kaynaklarının yönetimi de hassasiyetle değerlendirilmesi gereken konuların başında yer almaktadır. Son dönemlerde bilgi kaynaklarının yönetimi adına yapılan sermaye harcamalarını aza indirgeyebilecek çeşitli yöntemler üzerinde çalışılmaktadır. Bu çalışmaların bir ürünü, kurumlar için ilgi uyandırıcı bir fırsat olan *bulut bilişimi* uygulamasıdır.

Bulut bilişiminin kurumların bilgi kaynaklarının yönetimindeki rolü giderek önem kazanmaktadır

Bulut bilişimi, web tabanlı bir uygulama olup seçilen hizmet türüne göre kurumların yazılım, donanım ve verilerinin tamamını ya da bir kısmını kendi bilgi teknolojileri altyapısında bulundurmayıp, bunun yerine bu kaynakların bulut bilişimi hizmet sağlayıcıları tarafından yönetilen ve diğer kurumlar ile de ortak kullanılabilen teknoloji merkezlerinde tutulmasına imkan veren bir hizmettir.

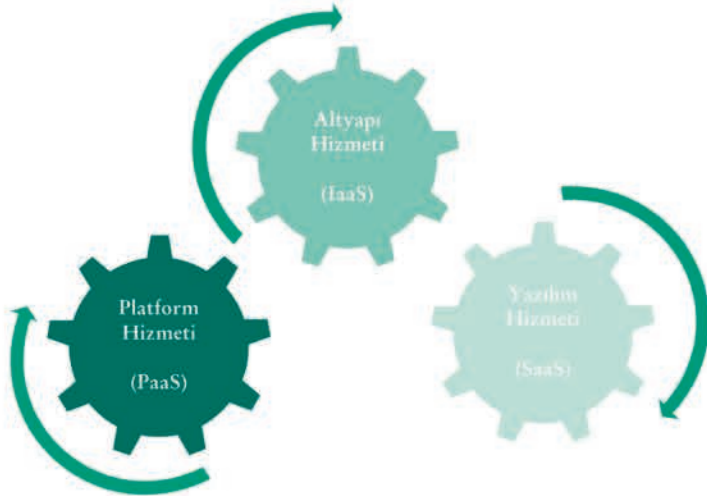
Bulut hizmetine dair önem taşıyan bir konu, söz konusu hizmeti almayı planlayan kurumun ana faaliyet konusu ve buna bağlı olarak ilgili sektörün uyması gereken yasal düzenlemelerdir. Bir diğer önemli husus ise tedarikçi seçimidir. Kurumun buluta taşıyacağı tüm bilgilerin 3. şahısların

yönetimine bırakıldığı düşünüldüğünde, tedarikçinin değerlendirilmesinde bazı hususların göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Bunların başında; tedarikçinin altyapısı, risk yönetimi, uyguladıkları standartlar, hizmet aldıkları kurumlar gelmektedir. Bu değerlendirmenin beraberinde kurumların kendi BT altyapısının ve ihtiyaçlarının göz önünde bulundurmaları ve bu çerçevede dahilinde bulut bilişim hizmet kapsam ve modellerini belirlemesi gerekmektedir. Uluslararası Teknolojik Standartlar Enstitüsü'ne (National Institute of Standards of Technology) göre bulut yerleştirme modelleri şu şekillerde karşımıza çıkmaktadır; bulut yapısının kurum tarafından işletildiği ve kurum ya da 3. şahıslar tarafından yönetildiği *özel bulut*; ortak menfaatleri olan birden fazla kurum tarafından paylaşılan *topluluk bulutu*; hizmet sağlayıcı tarafından kamu kesimine veya geniş bir sanayi kesiminin hizmetine sunulan *genel bulut* ve son olarak iki veya daha fazla bulut türünün bileşiminden oluşan *karma bulut* türüdür.

Kurumların, kendi BT altyapısından çıkaracağı verileri belirledikten sonra ihtiyaçları doğrultusunda önceki sayfada belirtilen yerleştirme modellerinden uygun olanını seçmeleri gerekmektedir. Bununla birlikte değerlendirilmesi gereken bir diğer önemli konu ise *hizmet modelidir*. Bulut bilişimi hizmet sağlayıcıları temelde 3 farklı hizmet modeli sunmaktadır. Bunlar; kurumsal operasyon bileşenlerini (donanım, yazılım vb) içeren bilgisayar altyapısının, dışarıdan hizmet yoluyla satın alındığı *IaaS (Altyapı Hizmeti) modeli*; çeşitli bilgi işlem uygulamalarının muhafaza ve organize edildiği, test edildiği, geliştirildiği, tasarlandığı, sanal sunucu hizmeti verildiği *PaaS (Platform Hizmeti) modeli*; bir yazılımın ve ilişkili verilerin bulutta tutulduğu *SaaS (Yazılım Hizmeti) modelidir*.

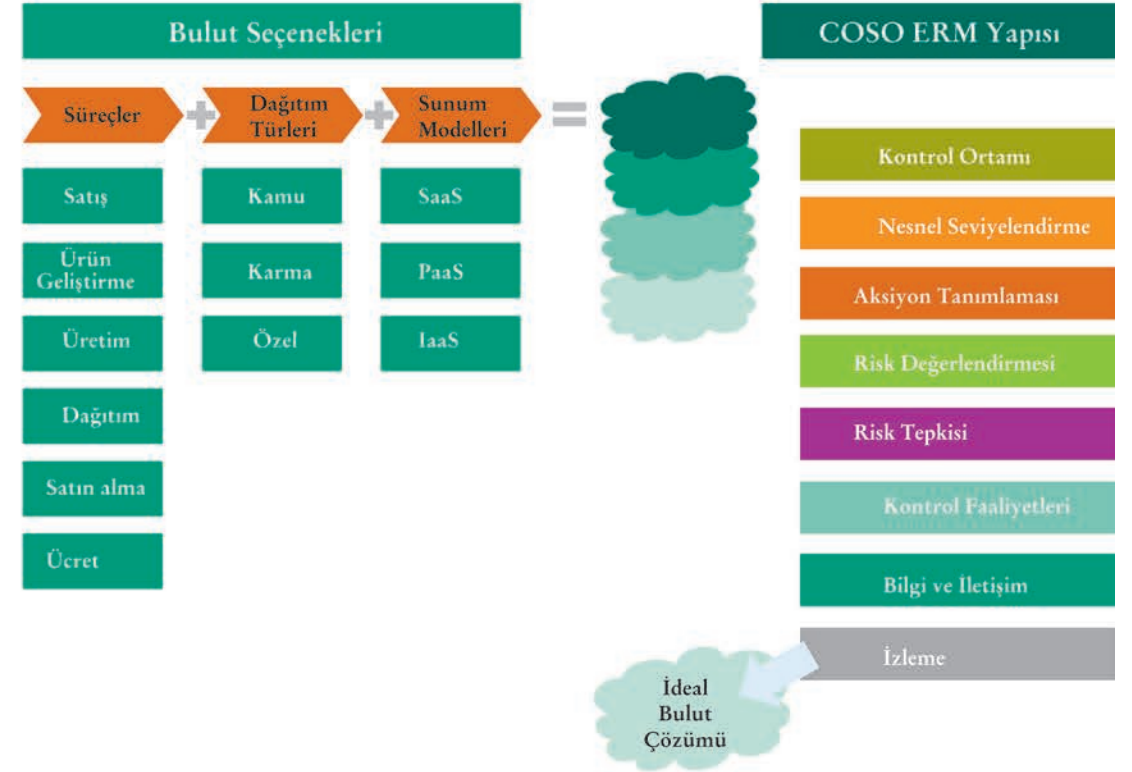
Bulut hizmeti sunum modelleri

Bulut bilişim model ve kapsamının seçimi, kurum bilgi kaynaklarının gizliliği ve güvenliği nedeniyle önemle değerlendirilmesi gereken bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Söz konusu hizmet, kurum menfaatleri açısından değerlendirildiğinde, sağladığı pek çok fırsatın yanında, kurumun karşı karşıya kalabileceği çeşitli riskler de bulunmaktadır.

Bulut bilişimin en önemli getirisi *düşük maliyetli* olmasıdır. Kurumlar her zaman aktif olarak kullanmayacakları ekipman ve uygulamaları lisansla satın almak yerine bulut hizmeti ile yararlandıkları ölçüde ödeme yapabilmektedir. Bu noktada bulut bilişimi, BT kaynaklarının ölçek olarak etkin yönetilebilmesini de sağlamaktadır. Öyle ki kurumlar, bilişim kaynakları kapasitelerini bir sermaye çıkışı olmadan bir sunucudan yüzlerce sunucuya kadar arttırıp, düşürebilmektedir. Bunun yanı sıra bulut hizmeti neredeyse *sınırsız veri depolama imkanı* sunmaktadır.

Bulut bilişiminin ERM COSO bileşenleri ile değerlendirilmesi

COSO-Enterprise Risk Management for Cloud Computing

Bir diğer kazanım da bulut hizmeti ile sunulan *yayılım hızı* ve BT süreçlerinde sağlanan *etkin zaman yönetimidir*. Bulut hizmeti, bilişim kaynaklarına duyulan gereksinimlerin kurumların kendi BT fonksiyonlarından daha hızlı şekilde karşılanarak kurum sistemlerinde işlevsel hale gelmesini sağlamaktadır. Ayrıca söz konusu hizmet, önceden standardize edilmiş bir BT yapısı sunarak kurumların herhangi bir BT fonksiyonu edinmek için katlanacakları zaman ve maliyeti kendi ana amaç ve hedeflerine kanalize etmeleri sağlamaktadır.

Tüm bu avantajların yanında bilgi kaynaklarına internet aracılığı ile herhangi bir coğrafi sorun ve zaman kısıtı olmadan erişimin sağlanabildiği ve söz konusu uygulama ile her kurumun kendi veri merkezi oluşturması yerine bulut hizmetini tercih etmeleri ile *daha az enerji tüketimini, karbon emisyonunu ve arazi kullanımını* getireceğini de unutmamak gerekecektir.

Bulut bilişim hizmetine dair göz önünde bulundurulması gereken çeşitli riskler de söz konusudur. Tedarikçi tarafından sunulan hizmet ne kadar kaliteli olsa da sistemsel kesinti gibi *teknik problemlerle* karşılaşılması halinde erişim problemiyle karşılaşılacaktır. Bununla birlikte seçilen uygulamanın farklı işletim sistemlerini desteklemesi önemlidir. Bu süreçte bir sorun olması halinde bazı kritik dokümanlara erişim sağlanamayabilecektir.

Bulut hizmetine ilişkin olarak tanımlanabilecek en önemli risk, *tedarikçi* ile yürütülen süreçtir. Herhangi bir tedarikçiden hizmet alındıktan sonra başka bir tedarikçiye geçiş neredeyse imkansız hale geldiği için uluslararası platformda bu durum "*tedarikçi hapsi*" ifadesini doğurmuştur. Diğer taraftan, bu sürecin *iç kontrol ve kurum kaynaklarının güvenliği* açısından da değerlendirilmesi

Bulut bilişim hizmeti, riskli bir uygulama olarak değerlendirilse de, profesyonel iş hayatında riski sıfırlamanın mümkün olamayacağını bilinmesi gerekir.

gerekmektedir. Bulut hizmeti ile kurumun yüksek önem taşıyan bilgilerinin ve BT ekibi tarafından yürütülen kontrol mekanizmalarının 3. şahıslara teslim edileceği unutulmamalıdır.

Tedarikçi altyapısının bilişim saldırıları gibi problemlere karşı güvenilir olmasının yanı sıra kurumların bu hizmet ilişkisindeki takip ve kontrol rolüne önem verilmesi gerekecektir. Bu noktada yapılan hizmet sözleşmesine “hizmet alan tarafından talep edilmesi halinde yerinde gözlem ve denetim yapılması” gibi koruyucu bir maddenin eklenmesi uygun olacaktır.

Bulut bilişim hizmeti, riskli bir uygulama olarak değerlendirilse de, profesyonel iş hayatında riski sıfırlamanın mümkün olamayacağını bilinmesi gerekir. Yapılması

gereken şey, riskin etkin şekilde yönetilmesidir. Bu noktada *ERM'in* (Enterprise Risk Management) kurumsal yapıya entegre edilmesi yerinde bir uygulama olacaktır. Kurum için katma değer yaratacak kararların verilmesi ve bu kararların etkin şekilde yönetilmesi adına kurum hedeflerinin ve bulut bilişiminin rolünün kesin olarak tanımlanması gerekmektedir. ERM'in ön koşulu, kaliteli bir bulut bilişim planı ile güçlü bir yönetim modelinin, etkin bir raporlama altyapısının, kurumun kendi BT altyapısının ve risk iştahının tanımlanmasıdır. *COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission)* ERM çerçevesi, kurumlar tarafından tercih edilecek herhangi bir bulut çözümüne uygun, etkin bir bulut yönetim programının oluşturulmasında kullanılmak

üzere geliştirilen ortak bir dil ve altyapıdır. Yönetim mekanizmaları, COSO ERM çerçevesinin bileşenlerini kullanarak çeşitli bulut çözümlerine göre mevcut riskleri, kabul edilebilir risk seviyesini, risklerin optimizasyonuna ilişkin stratejik çözümleri tanımlayabilmektedir. Örneğin; kontrol ortamı bileşeni, karşılaşılan riskler ve kontrollere göre kurumun risk iştahının değerlendirilmesi ve belirlenmesini sağlamaktadır. İşletmenin, herhangi bir organizasyonel sürecin yürütülmesinde dışarıdan hizmet alımı yapılmamasına ilişkin bir politikası var ise, ilgili kurumun bulut yerleştirme modellerinden özel bulut türünü seçmesi uygun olacaktır. Bunun gibi uygun bulut çözümünün değerlendirilmesinde diğer ERM bileşenlerinin de göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Bulut bilişim hizmetinin faydaları olduğu kadar risklerinin de bulunduğu bir gerçektir. Özellikle söz konusu süreç, kurumsal bilgi kaynaklarının güvenliği ile ilişkili olduğundan herhangi bir kayıp veya sistemin ihtimalinin etkisi çok fazla olacaktır.

Değerlendirme

Sonuç olarak, bulut bilişim hizmetinin faydaları olduğu kadar risklerinin de bulunduğu bir gerçektir. Özellikle söz konusu süreç, kurumsal bilgi kaynaklarının güvenliği ile ilişkili olduğundan herhangi bir kayıp veya sistemin ihtimalinin etkisi çok fazla olacaktır. Ancak tedarikçi ve alınacak bulut bilişim hizmet kapsamının seçiminde risk esaslı etkin bir değerlendirme yapılması ile risklerin optimizasyonunu sağlamak mümkündür. Bununla birlikte, etkin bir kurumsal risk yönetim mekanizmasının oluşturulması, üst yönetim seviyesi de dahil olmak üzere kurum genelinde farkındalığın yaratılması ve bu sürece ilişkin çeşitli rol ve sorumlulukların belirlenerek sahiplerine benimsetilmesi, bu hizmetin kurum menfaatleri adına önemli bir avantaj olarak kullanılabilir olmasını sağlayacaktır.

Kaynak:
I-COSO-Enterprise Risk Management for Cloud Computing by Crowe Horwath LLP, Haziran 2012

Serbest bölge vergi istisnaları

Serbest bölgedeki üretici firmaların elde ettikleri kazançlara ve istihdam ettikleri personelin ücretlerine uygulanacak vergi istisnalarının kapsamı ve şartları

Deniz Varlık
Grant Thornton Türkiye
Vergi Hizmetleri
Müdür
deniz.varlik@gtturkey.com

Giriş

Serbest bölgeler, ülkede geçerli ticari, mali ve iktisadi alanlara ilişkin hukuki ve idari düzenlemelerin uygulanmadığı veya kısmen uygulandığı, sınai ve ticari faaliyetler için daha geniş teşviklerin tanındığı ve fiziki olarak ülkenin diğer kısımlarından ayrılan yerlerdir.

Bu yazı, serbest bölgelerde uygulanan gelir ve kurumlar vergisi istisnası açısından, imalatçı firmaların imalat dışı faaliyetlerinin elde edilen gelirlerinin durumunu açıklığa kavuşturmak ve serbest bölgede çalışan işçilere uygulanacak istisnanın şartları konusunda yaşanan tereddütleri gidermek amacını taşımaktadır.

Bu kapsamda serbest bölgelerde üretim lisansı ile faaliyette bulunan firmaların, imalat faaliyetleri dışında fason imalat yapması durumunda serbest bölgelerin özel bir rejime tabi olması ve gerek serbest bölgelerdeki faaliyetlerin genel düzenlemeler haricinde bazı özel düzenlemelere tabi oluşu, gerekse de konuya ilişkin mevzuatın zaman zaman farklı yorumlara yol açabilen yapısı nedeniyle, özellikle uygulamaya yönelik bazı tereddütler ve belirsizlikler yaşanabilmektedir.

1. Serbest bölgelerde imalatçı firmalara uygulanan kurumlar vergisi istisnası

A. Gelir ve kurumlar vergisi yönünden

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 6'ncı maddesinde, kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

01.01.2009 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe giren 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nun geçici 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca 06.02.2004 tarihine kadar (bu tarih dahil) serbest bölgelerde faaliyette bulunmak üzere faaliyet ruhsatı almış mükelleflerin, ruhsatlarında belirtilen süre ile sınırlı olmak üzere bölgelerde gerçekleştirdikleri faaliyetler dolayısıyla elde ettikleri kazançlar gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır. Aynı fıkranın (c) bendinde de serbest bölgelerde faaliyette bulunan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin bu bölgelerde imal ettikleri ürünlerin satışından elde ettikleri kazançları Avrupa Birliği'ne tam üyeliğin gerçekleştiği tarihi içeren yıllık vergileme döneminin sonuna kadar gelir veya kurumlar vergisinden müstesna tutulmuştur.

03 Nisan 2007 tarih 26482 sayılı resmi gazetede yayınlanan 1 seri numaralı Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nin "5.12.3.7. imalat faaliyetlerine uygulanacak istisna" başlıklı bölümünde;

"Serbest bölgelerde imalat faaliyetinde bulunan mükelleflerin bölgelerde imal ettikleri ürünlerin satışından elde ettikleri kazançlar, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne tam üyeliğinin gerçekleştiği tarihi içeren yıllık vergileme döneminin sonuna kadar kurumlar vergisinden istisnadır" ibaresi yer almaktadır.

Görüldüğü üzere, istisna uygulamasının iki temel koşulu vardır:

- Birinci koşul söz konusu istisnanın serbest bölgedeki firmanın sadece imalat faaliyetinden elde edilecek kazançlara uygulanması olup, istisnanın uygulamasında imal edilen ürünlerin yurt dışına ya da yurt içine satılmasının bir önemi bulunmamaktadır.
- İkinci koşul istisnanın sürekli değil, sadece Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne tam üyeliğinin gerçekleştiği tarihi içeren yıllık vergileme döneminin sonuna kadar uygulanmasıdır.

Yine aynı tebliğin "5.12.3.7.1" bölümünde serbest bölgelerde yürütülen hangi faaliyetlerin kurumlar vergisi istisnasından yararlanamayacağı açıkça hükme bağlanmıştır. Bunlar;

- Üretim dışı faaliyetler,
 - Serbest bölge dışında üretilen malların satışı,
 - Faaliyet ruhsatında belirtilen alan dışında üretilen malların satışı,
 - Serbest bölgede veya serbest bölge dışında fason olarak imal ettirilen ürünlerin satışı.
- Şeklinde sıralanmıştır.

B. Ücretlerden alınan gelir vergisi yönünden

3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nun 5810 sayılı Kanun'un 7'nci maddesi ile değişik geçici 3'üncü maddesinde; "Avrupa Birliği'ne tam üyeliğin gerçekleştiği tarihi içeren yılın vergilendirme döneminin sonuna kadar, bu bölgelerde üretilen ürünlerin FOB bedelinin en az % 85'ini yurt dışına ihraç eden mükelleflerin istihdam ettikleri personele ödedikleri

ücretler gelir vergisinden müstesnadır. Bu oranı % 50'ye kadar indirmeye ve kanuni seviyesine kadar yükseltmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Yıllık satış tutarı bu oranın altında kalan mükelleflerden zamanında tahsil edilmeyen vergiler cezasız olarak, gecikme zammıyla birlikte tahsil edilir" hükmüne yer verilmiştir.

3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunuyla ilgili 1 seri numaralı Genel Tebliği'nin "3.1. Üretilen Ürünlerin FOB Bedeli" başlıklı bölümünde de bu konunun uygulanmasına ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

- Gerek kanun ve gerekse tebliğ hükümleri dikkate alındığında, bu istisnanın şartlarını aşağıdaki şekilde sıralamak mümkündür:
- İstisna sürekli değil, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne tam üyeliğinin gerçekleştiği tarihi içeren yılın vergilendirme döneminin sonuna kadar uygulanacaktır.
 - Bu istisna serbest bölgelerdeki imalatçı firmaların çalışanlarına ödediği ücretlere uygulanacaktır
 - Bu istisna, ihracatı teşvik etmek amaçlı olup; bu bölgelerde imal edilen ürünlerin FOB bedelinin en az % 85'ini yurt dışına ihraç eden mükelleflere uygulanacaktır.

Sonuç

Türkiye'deki serbest bölgelerde uygulanan vergi istisnaları, 01.01.2009 tarihinden itibaren uygulanmak üzere serbest bölgeler kanunu ile vergi kanunlarına getirilen yeni hükümler doğrultusunda ciddi şekilde sınırlandırılmış ve şarta bağlanmıştır.

Getirilen şartlar serbest bölgelerde çalışmak üzere lisans almış imalatçıyı sadece lisans konusu faaliyetlerden elde edilen kazançlar açısından teşvik ederken; bu bölgelerde çalışan işçileri ise üretilen ürünlerin FOB değerinin % 85'ini yurt dışına ihraç etmek şartıyla teşvik etmektedir.

Bu haliyle, üretici ve ihracatçı olmayan firmalar açısından serbest bölgelerde yürütülen faaliyetlerin gelir, kurumlar ve ücret vergileri açısından herhangi bir avantajı kalmamıştır.

Kaynak:
1- 29.01.2014 tarih 75497510-125(1-2014-17)-8-78 sayılı özelge 2- 3218 sayılı Serbest Bölge kanunu

Yayınlarımız

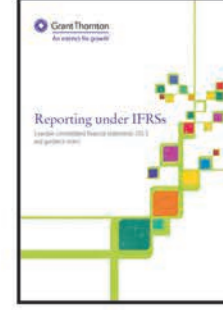

Grant Thornton Haber Bülteni, 7. sayı

Yeni Türk Ticaret Kanunu ile ilgili ikincil mevzuat hakkında bilgilendirme, yöneticilerin dikkat etmesi gereken konular, Grant Thornton'un Global Dinamizm Endeksi ve Global Özel Sermaye Fonları araştırmalarının özetleri.

UFRS öncelikli 20 konu

Grant Thornton UFRS ekibi tarafından hazırlanan, şirketlerin UFRS uygulayıcıları için öncelikli olabilecek 20 konu, detaylar ve çözüme yönelik çalışmalar.

Example consolidated financial statements

Örnek konsolide mali tablolar ve rehber notlar. 31 Aralık 2013 itibarı ile geçerli olacak değişiklik ve yeniliklerin özeti. Özellikle IFRS 10, 11, 12 ve 13 ile IAS 19'daki önemli hususlar. (Yayın dili: İngilizce)

GTI IFRS top 20 tracker

Grant Thornton UFRS ekibi tarafından hazırlanan, şirketlerin UFRS uygulayıcıları için öncelikli olabilecek 20 konu, detaylar ve çözümlere yönelik açıklamalar. (Yayın dili: İngilizce)

Grant Thornton Haber Bülteni, 8. sayı

Türk şirketlerinin yurt dışında yatırım arayışı, bağımsız denetimde son düzenleme, 'Yeni nesil yönetim kurulu nasıl işleyecek?' seminerimiz, faaliyet raporu ile ilgili son düzenlemeler ve Grant Thornton'un Kurumlar Vergisi Araştırması özeti.

Gelişmekte olan piyasalar fırsat endeksi

Gelişmekte olan ekonomilerde son durum. Türkiye'nin de aralarında bulunduğu gelişmekte olan ülkelerin ekonomik verileri, geleceğe dair beklentiler ve değerlendirmeler.

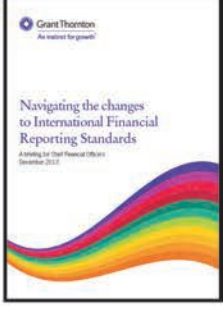

Fighting fraud in construction

İnşaat sektöründe görülebilecek olası suistimler, bunların tespit edilme yöntemleri, ülkelere göre suistimal vakalarının dağılımı, şekilleri ve bunları engelleme yöntemleri. (Yayın dili: İngilizce)

Navigating the changes to IFRS: A briefing for Chief Financial Officers

UFRS'de son dönemde gerçekleşen güncellemeler; yeni standartlar ve içeriğinde değişiklik yapılan mevcut standartlar hakkında bilgilendirme. CFO'lar için rehber yayın. (Yayın dili: İngilizce)

Grant Thornton Haber Bülteni, 9. sayı

Euro'nun geleceği ve BRIC ülkelerinin ekonomik durumlarını gösteren araştırmamızın özetleri, Yeni risk yönetimi anlayışı ve risk yöneticilerinin yükselen yıldızı, suistimal risk yönetimi eğitimi, Grant Thornton'un EGIAD Liderlik Akademisi'ne katkısı, sermaye şirketlerinin açacakları internet sitelerine dair yönetmeliğin detayları.

Küçük ve orta ölçekli şirketler için Uluslararası Finansal Raporlama Standartları

Genel amaçlı finansal rapor hazırlayacak olan küçük ve orta ölçekli şirketler için konsolide finansal rapor örnekleri, sadeleştirilmiş örnekler ve açıklamalar.

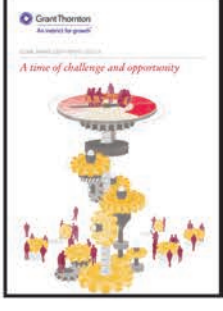

IFRS news Q4 2013

Grant Thornton UFRS ekibi tarafından her çeyrek başında hazırlanan UFRS haberleri, 2013 4. çeyrek dosyası. Önemli gelişmelerin kısa bir özeti, temel yenilikler üzerine yorumlar, öngörüler ve öneriler. (Yayın dili: İngilizce)

Global private equity report

Özel sermaye fonlarının (PE) yatırım planları, önlendeki zorluklar, en çok kar getiren yatırımlar, çıkış yöntemleri, geleceğin trendleri. Tamamı bu araştırmada. (Yayın dili: İngilizce)

Grant Thornton Haber Bülteni, 10. sayı

Adli Bilişim ve Suistimal Risk Yönetimi Hizmetleri hakkında bilgilendirme, eğitim programlarımızın yeni kapsamı, arama konferansı hakkında bilgilendirme, e-fatura ve e-defter düzenlemelerinde son durum, kira sözleşmelerinin muhasebeleştirilmesinde değişiklik önerileri, İntifa Senetlerinin Muhasebeleştirilmesi (TMS 32) Standardı hakkında bilgilendirme.

Doğru finansmana erişim rehberi

Doğru finansmana en verimli şekilde ulaşma yöntemlerini gözler önüne seren rehber araştırma. Private equity, halka arz, banka kredisi ve diğer finansman yöntemleri üzerine uzman yorumları.

IFRS news Q3 2013

Grant Thornton UFRS ekibi tarafından her çeyrek başında hazırlanan UFRS haberleri, 2013 3. çeyrek dosyası. Önemli gelişmelerin kısa bir özeti, temel yenilikler üzerine yorumlar, öngörüler ve öneriler. (Yayın dili: İngilizce)

Reporting under the IFRS for SMEs

Küçük ve orta ölçekli şirketler için uygulamalı konsolide finansal raporlama. Genel amaçlı finansal raporlama yapmak isteyen küçük ve orta ölçekli işletmelerdeki UFRS uygulayıcıları için rehber kitap. (Yayın dili: İngilizce)

Grant Thornton Haber Bülteni, 11. sayı

İnşaat sektöründe suistimler, bağımsız denetim düzenlemeleri, Grant Thornton'dan UNICEF'e destek, devralma şeklinde şirket birleşmeleri, 2014 yılı eğitim programları, suistimal nasıl önenebilir, 31.12.2013 hesap dönemi değişiklikleri, iş sağlığı ve güvenliği yasası hakkında bilgilendirme.

İşletme Risk Yönetimi Hizmetleri

İşletme Risk Yönetimi Hizmetleri grubumuzun sizlere sunabileceği hizmetler ve detaylar hakkında bilgilendirici döküman.

Accessing and securing finance guide

Doğru finansmana en verimli şekilde ulaşma yöntemlerini gözler önüne seren rehber döküman. Private equity, halka arz, banka kredisi ve diğer finansman yöntemleri üzerine uzman yorumları. (Yayın dili: İngilizce)

The BRICs: Propping up the global economy

BRIC ülkelerinin global ekonomideki yeri; son dönemdeki yükselişleri ve dünyanın önde gelen ekonomilerinden BRIC ülkelerinin geleceğine yönelik öngörüler. (Yayın dili: İngilizce)

Nükleer tehlike

Japonya'daki Fukuşima nükleer faciasının üzerinden üç yıl geçerken dünya çapında yeni bir nükleer facia tehlikesi giderek artıyor. Uluslararası çevre örgütü Greenpeace'in yayınladığı nükleer santrallerdeki yaşlanmayla ilgili rapora göre, Avrupa'da faaliyetteki 151 nükleer enerji santralının 66'sı 30 yaşın üstünde. Bu rakamlara Rusya dahil değil. Greenpeace, Avrupa'da Fukuşima ya da Çernobil gibi nükleer-faciaların yaşanması olasılığının giderek arttığı ve yeni bir risk dönemine girildiği uyarısında bulundu.

En yaşlı santral İsviçre'de

Dünyada en uzun süredir faaliyette bulunan santral İsviçre'de bulunan 45 yaşındaki Beznau. Greenpeace araştırmasını hazırlayan uzmanlar, reaktörlerin çoğu, zaman içinde tadilatın geçirilip modernize edilse de, genel durumlarının uzun vadede kötüleştiğine dikkat çekiyor.

www.e24.com.tr

Ortadoğu'daki kuraklık, gıda fiyatları için büyük tehdit

Birleşmiş Milletler'in tarım uzmanları ve iklim bilimcilerine göre, Ortadoğu'da son yıllarda yaşanan kuraklık, gıda fiyatlarını önemli ölçüde etkileyebilir. Mevcut kuraklık şimdiden Suriye, Lübnan, Ürdün, Filistin ve Irak'taki tarıma açık arazilerin 3'te 2'sini etkilemiş durumda. Uluslararası yağış endeksine göre bu bölge 1970'den beri bu kadar az yağış almamıştı. Birleşmiş Milletler uzmanlarının yanı sıra, bölgesel bazı su ve tarım uzmanları da, resmi bir kuraklık açıklaması yapma üzere plan yapmaktalar.

www.reuters.com

Akdeniz'in İbiza'sı isyanda!

Dünyada fosil yakıtlar için devam eden av, hızlanarak ve hırslanarak büyüyor. Yeni bir petrol havzası, tüm petrol şirketlerinin ve devletlerin rüyalarını süslüyor. Son dönemde İspanya'nın İbiza adası da petrol avcılığının getireceği çevre tehlikesi ile karşı karşıya ve İbizalılar isyanda. İbiza açıklarında petrol olduğu haberi hem halkın hem de Jet sosyetenin büyük tepkisini çekti. İspanyollar petrolün turizmin önüne geçeceği endişesi taşıyarak hükümetten petrol aramalarına derhal son vermesini istediler. İspanyol hükümetinin İskoç petrol arama şirketi "Cairn Energy" ile bir ortaklık anlaşması yaptığını savunan çevreci örgütler ise petrol aramalarına devam edilmesi halinde bölgede bulunan Balear adalarının (Mallorca, Menorca ve İbiza) geleceğinin tehdit altında olacağını savunuyorlar.

www.ibiza-voic.com

Türkiye su kıtlığı sınırında

İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği, Türkiye'nin su durumu ve geleceğine ışık tutmak amacıyla hazırladığı "Türkiye'de Suyun Durumu ve Su Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar: Çevresel Perspektif" raporunu yayınladı.

İklim değişikliği su havzalarını kurutuyor

Çevresel etkenlerle kişi başına düşen kaliteli su miktarı tüm dünyada her geçen gün azalırken, verilere göre, Türkiye'nin de içinde bulunduğu Akdeniz Havzası, iklim değişikliğinin etkilerinin en şiddetli hissedileceği yerlerden bir tanesi olarak göze çarpıyor. Raporun en çarpıcı bulgularından bir tanesi de Türkiye'nin 25 su havzasından üçünün; Marmara, Küçük Menderes ve Asi'nin su fakiri; Meriç-Ergene Havzası'nın ise su kıtlığı sınırına gelmiş durumda olması. Yakın gelecekte Seyhan ve Fırat-Dicle havzalarının da iklim değişikliğinden olumsuz etkileneceği belirtiliyor.

Yılda üç Büyükçekmece gölü kadar su tüketiyoruz

Rapor, Türkiye genelinde yıllık ortalama yağış miktarının 643 mm ile, 800 mm olan dünya ortalamasının altında kaldığını gösteriyor. Türkiye'de suyun yüzde 11'i sanayide, yüzde 15'i evlerde ve yüzde 74'ü tarımda kullanılıyor ve senelik toplam su tüketimimiz yaklaşık üç Büyükçekmece gölüne denk geliyor.

Türkiye'nin su ihtiyacı 25 yılda 3 kat artacak

Türkiye'de su tüketimi, kullanılabilen su kaynaklarında öngörülen azalma ve artan nüfustan etkileniyor. Yanı sıra, artmakta olan nüfusun da su tüketimi üzerinde etkileri görülüyor. Türkiye'de 73 milyon nüfus dikkate alındığında yıllık kişi başına düşen su miktarı yaklaşık 1.519 m³ iken, 2030 yılında nüfusun 85 milyon olacağı varsayılırsa, kişi başına düşen yıllık su miktarının 1.120 m³'e düşeceği öngörülüyor. Rapor'a göre, kullanılabilen su kaynakları potansiyeli azalırken, Türkiye'nin su tüketim ihtiyacının önümüzdeki 25 yılda 3 kat artacağı gözlemleniyor.

www.tbcsd.org

Dünyanın en çevre dostu turistik tesisleri

Yaz geliyor. Birçoklarımız yaz tatili için alternatif adresleri düşünmeye başladık. Dünyanın çevre dostluğu konusunda en iddialı 10 turistik tesisini görmek isterseniz bu yazıya göz atın!

1-Longitude 131, Kuzey Avustralya: Burası, Avustralya'nın kuzeyindeki çöl ve kayalık alan üzerinde kurulu bir çadır otel. İnşasında doğayı tahrip eden hiçbir yapı malzemesi olmaması ve tüm elektrikliğini güneş enerjisinden elde etmesi burayı benzersiz kılıyor. Tesisin sunduğu aktiviteler amatör astronomi ve yıldızların altında yemek

2-Whitepod Resort, İsviçre Alpleri: Longitude 131 gibi, burası da hiçbir konvansiyonel yapı içermediği için doğaya verdiği bir tahribat yok. Uzay gözlemevi benzeri çadırlarda konaklanan tesis, sürdürülebilir turizm ödülüne de layık görülmüş.

3-The Finca Rosa Blanca Inn, Kosta Rika: Kosta Rika'nın devasa ormanlık alanının tam göbeğine kurulmuş olan bu tesis sürdürülebilir turizm endeksinde 100 üzerinden 100 almış bir tesis. Kendi kahve tarımını bile yapan tesisin sunduğu aktiviteler, yürüyüş, binicilik, yerli müziği çalışmaları ve spa.

4-EcoCamp, Torres del Paine National Park, Patagonya, Şili: Yüzyıllar boyunca Kawesqar yerlilerine evsahipliği yapmış olan bu tesiste, çevreye olumsuz etkisi en düşük olan yapı malzemeleri ve yapı teknikleri kullanılmış.

5-Nimmo Bay Resort, Great Bear Yağmur Ormanı: İngiliz Kolombiyası Pasifik kıyısındaki bu tesis, dünyanın en vahşi ormanının kıyı uzantısında yer alıyor. Karayolu ile ulaşım imkanı olmayan tesise sadece helikopter ve deniz yolu ile ulaşım imkanı mevcut. Odanızdan, nehirde balık avlayan ayıları veya denizde keyifle yüzen yunusları görmek mümkün.

6-Campi Ya Kanzi, Klimanjarro Dağı: Klimanjarro Dağı eteklerindeki bu kampta, doğayı tahrip eden hiçbir yapı olmadığı gibi, enerjisi güneşten elde ediliyor ve yemekler çevre dostu kömür ateşinde pişiyor.

7-Bardessono, Napa Valley, Kaliforniya: Platin LEED sertifikası ile ödüllendirilmiş olan bu tesis kendi enerjisini üretiyor.

Yapımında hiçbir ağacın kesilmediği tesis güneş enerjisi kullanıyor ve dikey bahçelerde ekim yaparak kendi ürünlerinin hasadını yapıyor.

8-Six Senses Hideaway, Bangkok: Bangkok'un 160 km güneyinde bulunan tesiste yediğiniz her şey tesisin organik bahçelerinde çevre dostu yöntemlerle üretilen ürünlerden oluşuyor.

9-The Shergarh Tented Camp, Madhya Pradesh, Hindistan: Hindistan'ın Madhya Pradesh bölgesindeki bu çadır kampında yaşanabilecek en iddialı lüksü yaşatırken çevre dostu tüm yöntemleri uygular durumda.

10-The Siwa Oasis, Mısır: Uçsuz bucaksız görünen bir çölün ortasındaki bu tesiste modern teknikle yapılmış hiçbir yapı grubu yok. Gece aydınlatması bile mumlarla sağlanan tesis tam bir binbir gece masalı ortamına sahip.

www.womanitely.com

Paris'te hava kirliliğine karşı ücretsiz toplu taşıma uygulaması

Mart ayında Paris'teki havanın kalitesi Pekin ile yarışır düzeyde düşünce şehir alarma geçti. Toplu taşıma kullanımı ve fosil yakıtlı araçların kullanılmamasını teşvik için toplu taşımanın ücretsiz olması gündemde. Polis, hız limitlerini daha aşağılara çekerken, bisiklet ve elektrikli araç paylaşım sisteminin tercih edilmesi gerektiğinin altı çiziliyor. Fransa Sağlık Bakanlığı ise, yayınladığı bir duyuru ile, yaşlılar, çocuklar, hamile kadınlar ile solunum güçlüğü olanların mecbur kalmadıkça açık havaya çıkmamaları gerektiği yönünde uyarılarda bulundu.

thinkprogress.org

TEMA Vakfı'ndan Fukuşima hatırlatması

TEMA Vakfı Türkiye'de benzer kazaların yaşanmaması için nükleer projelerden vazgeçilmesi gerektiğine dikkat çekti. Nükleer enerji yatırımları yerine önceliğin enerji verimliliği ile temiz ve yenilenebilir enerjiye verilmesi gerektiğinin altını çizdi

11 Mart 2011 tarihinde Japonya'da yaşanan deprem ve buna bağlı tsunaminin sebep olduğu Fukuşima nükleer santral kazasının üzerinden üç yıl geçti. Bu süreçte kilometrelerce alan, yüzyıllar boyunca temizlenemeyecek şekilde radyoaktif kirlenmeye maruz kaldı. Tahliye çalışmaları kapsamında yüz binlerce insan evlerini kaybetti. Denizdeki canlıların yanı sıra deniz ürünleri ile beslenen insanlardaki radyoaktif birikme önemli hastalıklara sebep oldu. TEMA Vakfı ise, 11 Martta yaptığı eylem ile Fukuşima'yı hatırlatarak, enerjide bağımsızlık ve kendi kendine yeterliliğe giden yolun önce enerji verimliliği, beraberinde de temiz, yenilenebilir ve yerel enerjiden geçtiğini hatırlattı.

www.tema.org.tr

Tatlı su kaynaklarının büyük çoğunluğu tarıma

Birleşmiş Milletler'in UNWATER kuruluşuna göre, dünyadaki tatlı su kaynaklarının büyük bir çoğunluğu tarım amaçlı kullanılıyor. Dünya tatlı su rezervinin %70'i tarım amaçlı kullanılırken, %20'si endüstride, %10'ı ise evlerde tüketiliyor. Tarım için kullanılan sular, bazı hızlı büyüyen ekonomilerde %90'a bile yarabilir.

www.unwater.org

Yeşil sayfa

Ofislerimiz;

Abide-i Hürriyet Caddesi
Bolkan Center, No: 211,
C Blok, Kat 3
Şişli, İstanbul
T : 0 212 373 00 00
F : 0 212 291 77 97

Y. Yalova Yolu
Buttim Plaza,
K: 5 No: 1607
Bursa
T : 0 224 211 33 01
F : 0 224 211 35 76

Eskişehir Yolu No: 6
Armada İş Merkezi,
A Blok, Kat: 11, No: 15
06520 Söğütözü, Ankara
T : 0 312 219 16 50
F : 0 312 219 16 60

www.gtturkey.com

© 2014 Grant Thornton Türkiye. Tüm hakları saklıdır.

Bu yayında geçen "Grant Thornton", Grant Thornton üye firmalarının bağlı bulunduğu ve çatısı altında denetim, vergi ve danışmanlık hizmetleri verdikleri markaya işaret etmektedir. Grant Thornton Türkiye, Grant Thornton International Ltd (GTIL) üye kuruluşudur. GTIL ve üye firmalar dünya çapında bir ortaklık değildir. GTIL ve üye firmalar, kendi başlarına, bağımsız yasal kuruluşlardır. Hizmetler, üye firmalar tarafından sağlanır. GTIL herhangi bir müşteriye hizmet sunmaz. GTIL ve üye firmalar birbirlerinden sorumlu değildir.